

MINISTARSTVO FINANCIJA

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DOPRINOSIMA ZA OBVEZNA OSIGURANJA,

S KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, studeni 2004.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. i članku 56. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTECI

1. OCJENA STANJA

Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja (dalje u tekstu: Zakon) uređuje pitanja doprinosa za financiranje obveznih osiguranja, i to: vrste doprinosa, obveznika doprinosa, obveznika obračunavanja i plaćanja doprinosa, osnovice i stope za obračun doprinosa, način utvrđivanja obveze i rokove plaćanja te druga pitanja vezana uz plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja.

Obveznim osiguranjem smatraju se tri grane socijalnog osiguranja:

1. **mirovinsko osiguranje**
 - 1.1. na temelju generacijske solidarnosti (I. stup mirovinskog osiguranja)
 - 1.2. na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup mirovinskog osiguranja)
2. **zdravstveno osiguranje**
3. **osiguranje za slučaj nezaposlenosti.**

Zakon je objavljen u Narodnim novinama broj 147. od 10. prosinca 2002., a primjenjuje se od 1. siječnja 2003.

Provedba Zakona uređena je propisima koje donosi ministar financija, a to su:

- Pravilnik o doprinosima za obvezna osiguranja i
- Naredba o osnovicama za obračun doprinosa (za svaku kalendarsku godinu, jer se osnovice za svaku godinu obračunavaju prema iznosu prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini).

Do početka primjene Zakona (31. 12. 2002.) financiranje osiguranja uređivali su propisi svake od grana osiguranja, pa su pitanja doprinosa bila uređena putem **više od 40 zakonskih i provedbenih propisa** za čiju su provedbu bili nadležni Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO), Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), Zavod za platni promet (pravni prednik FINE) i Porezna uprava. U financiranju sustava, međutim, sve je veća razlika između **potreba** (namirivanja prava osiguranika) i **priljeva sredstava**, a to znači da je i sve veća potreba za dodatnim sredstvima koja se moraju osigurati iz drugih izvora (proracuna).

Radi osiguravanja redovita financiranja sustava, napose radi skraćivanja roka isplate mirovine, sredinom 2001. (mirovinsko osiguranje) i početkom 2002. (zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti) uvedeno je financiranje preko državne riznice – pa se doprinosi plaćaju neposredno u korist državnoga proracuna (**prihod proracuna**), a za

financiranje prava, sredstva se iz proračuna doznaju zavodima (**rashod proračuna**), čime zapravo novčana sredstva od doprinosa gube svojstvo izvanproračunskih.

Time je postignuto stabilno financiranje osiguranja neovisno o visini naplacenih doprinosa jer se **razlika između potrebnih i naplacenih sredstava osigurava na teret ostalih sredstava državnog proračuna**, bez zaduživanja u poslovnim bankama.

Početkom 2002. stupile su na snagu, nakon dvogodišnje odgode, odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju u dijelu koji uređuje mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup) te Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, čime je započela **reforma sustava mirovinskog osiguranja**, a stupio je na snagu i novi Zakon o zdravstvenom osiguranju kojim je započela **reforma sustava zdravstvenog osiguranja**.

Reformom do tada jedinstvena sustava mirovinskog osiguranja mijenjaju se uvjeti za osiguranika dotad jedinstvenog mirovinskog osiguranja, na ovaj način:

- mladi od 40 godina postaje i osiguranikom II. stupa mirovinskog osiguranja (procjena 60% osiguranika),
- stariji od 40 godina pa do navršanih 50 godina života može birati, odnosno dobrovoljno pristupiti II. stupu (procjena 20%),
- stariji od 50 godina života ostaje osiguranikom I. stupa (procjena 20%).

Podjelom mirovinskog osiguranja na I. i na II. stup, mijenja se struktura doprinosa za mirovinsko osiguranje tako da se ukupna stopa doprinosa za mirovinsko osiguranje koja je tada bila 19,5% (10,75% iz plaće i 8,75% na placu), kada je posrijedi osoba koja je osigurana u II. stupu, dijeli na:

- 14,5% za mirovinsko osiguranje I. stupa (generacijska solidarnost) i
- 5,0% za mirovinsko osiguranje II. stupa (kapitalizirana štednja).

Prema takvoj preraspodjeli, približno **2.500.000.000,00 kuna godišnje** odlazi obvezne mirovinske fondove (individualnu kapitaliziranu štednju), a to znači isto **toliko sredstava manje u državni proračun** (za generacijsku solidarnost) i koju svotu, **kao trošak tranzicije, odnosno mirovinske reforme, treba osigurati iz drugih izvora, kako prava osiguranika ne bi bila ugrožena**.

Osim manje sredstava zbog troška tranzicije, sve je manja i naplata doprinosa (koja je bila u nadležnosti zavoda), a iznosi dugovanja poznati su za dužnike fizičke osobe, dok su stvarni iznosi dugovanja dužnika pravnih osoba (koji sudjeluju u prihodima s više od 75%) poznati samo djelomice ili uopće nisu poznati, jer tadašnjim propisima nije bilo uređeno cjelovito i redovito evidentiranje njihove obveze.

Zbog problema u naplati tijekom 1999. godine dopunjene su odredbe tada važećega Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine, broj 71/99) prema kojima je uređena mjerodavnost **Porezne uprave za naplatu doprinosa**, a novi Zakon o Poreznoj upravi, koji je donesen i primjenjuje se od 2001. godine (Narodne novine, broj 67/01 i 94/01), uređuje mjerodavnost **Porezne uprave za utvrđivanje, evidentiranje, naplatu, nadzor i pokretanje te vodenje prekršajnog postupka** (svi poslovi vezani uz doprinose).

Pozivom na opisano normativno uređenje (veliki broj propisa o istoj stvari), reformu mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, probleme u financiranju i s tim u vezi uređivanje

ovlasti Porezne uprave za sve poslove vezane uz doprinose, trebalo je **zakonodavno jedinstveno urediti pitanja utvrđivanja, evidentiranja, naplate, nadzora i pokretanje te vodenje prekršajnog postupka doprinosa**, i to:

- urediti vrste doprinosa, dužnika, osnovice i stope za obracun, nacin utvrđivanja, evidentiranja, naplate i nadzora doprinosa te pokretanje i vodenje prekršajnog postupka,
- uvesti obvezu izvješćivanja,
- propisati nacin prikupljanja podataka prema izvješćima poradi boljega pracenja naplate po dužniku (obvezniku placanja) i poradi utvrđivanje prava osiguranika za sve grane socijalnog osiguranja koje se financiraju doprinosima,
- ujednaciti i pojednostavniti sustav ubiranja doprinosa,
- primijeniti nove metode primjerene tržištu rada (fleksibilnost u zapošljavanju),
- proširiti osnovicu i na ostale isplate (ugovor o djelu, rad bez zasnivanja radnog odnosa), cime se ima utjecati na izjednacjenje cijena rada bez obzira na nacin ugovaranja,
- uvesti obvezu doprinosa i po više osnova za istog obveznika ako ostvaruje više oblika primitaka ili poslovnih aktivnosti prema kojima se propisuje obveza doprinosa,
- postupno uvesti u sustav osiguranja svaku radno aktivnu osobu koja nije osigurana,
- obvezu doprinosa vezati uz prava po osnovi osiguranja,
- uvesti utvrđivanje doprinosa rješenjem obvezniku koji sam za sebe placa doprinose,
- postici i određeni fiskalni ucinak, odnosno sustav osiguranja uciniti što manje ovisnim o potrebi osiguranja dodatnih sredstava iz proračuna i **ublažiti trošak tranzicije**.

Postavljeni zadaci riješeni su donošenjem Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, u bitnome, na sljedeći nacin:

- **jedinstvenim propisom** uređena su sva pitanja vezana uz ubiranje doprinosa, cime je sustav ujednacen i pojednostavnjen,
- **obuhvacene su sve isplate fizickim osobama** za isporuke koje imaju obilježje dohotka oporezivog porezom na dohodak (osim od imovine i imovinskih prava, kapitala i osiguranja), kao što su primici na osnovi druge samostalne djelatnosti (ugovori o djelu) i primici na osnovi nesamostalnog rada izvan radnog odnosa (osim primitaka s osnovne isporuke djela koja imaju obilježje umjetnickog i autorskog djela),
- **obuhvacena je svaka osoba koja samostalno u obliku zanimanja trajno ostvaruje prihode od djelatnosti**, neovisno o tome je li prethodno osigurana, cime se postupno **uvode u sustav novi osiguranici**,
- **uvedena je obveza doprinosa na više osnova za istu osobu**, pa u slucaju kada je osoba osigurana na jednoj osnovi (npr. radnog odnosa), a uz to obavlja i samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva, ako je u mirovini ili ostvaruje primitke od druge samostalne djelatnosti (ugovor o djelu) te ako radi za poslodavca bez zasnivanja radnog odnosa, doprinosi se obracunavaju i placaju po svakoj aktivnosti,
- poslodavcu i isplatitelju primitaka na koje se obracunavaju doprinosi po odbitku **uvedena je obveza obracunavanja, obustave i placanja doprinosa u ime i korist osiguranika**,
- poslodavcu i isplatitelju primitaka **uvedena je obveza izvješćivanja** o broju osiguranika, osnovici, vrsti i iznosima doprinosa,
- izvješće je isprava na temelju koje se evidentira obveza za uplatu i **stvara uvjet za knjigovodstveno (analiticko) pracenje placanja obveze po svakom dužniku**,
- obvezniku koji sam za sebe placa doprinose, **osnovicu, vrstu i iznose doprinosa za uplatu utvrđuju se rješenjem** Porezne uprave u upravnom postupku, a na temelju rješenja evidentira se obveza za uplatu i **stvara uvjet za knjigovodstveno (analiticko) pracenje placanja obveze po svakom dužniku**.

Od početka primjene Zakona Ministarstvo financija prati njegovu provedbu te prikuplja primjedbe i prijedloge, pa je već u prvoj godini primjene (2003.) uočeno više nedostataka pravne, a i tehničke naravi. Rijec je, uglavnom, o sljedećem:

Osiguranicima po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti (obrta, slobodnog zanimanja te poljoprivrede i šumarstva) mjesečna osnovica za obracun doprinosa propisana je kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta, ovisno o tome radi li se o djelatnosti obrta (0,65) slobodnog zanimanja (1,1) odnosno poljoprivrede i šumarstva (0,5).

Pri tom nije uzeta u obzir činjenica da svaka osoba koja obavlja registriranu samostalnu djelatnost zapravo i ne mora biti osigurana na osnovi te djelatnosti, jer samostalna se djelatnost može obavljati istovremeno uz radni odnos, mirovinu i sl.

Propisi o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju ureduju:

- osoba koja obavlja samostalnu djelatnost istovremeni uz radni odnos, osigurana je na osnovi radnog odnosa, pa se ne osigurava i na osnovi obavljanja samostalne djelatnosti jer ista osoba **ne može, za isto razdoblje, osigurana po više osnova,**
- osobi koja je stekla pravo na mirovinu ali i **dalje obavlja samostalnu djelatnost, pravo na mirovinu miruje** (obustavlja se isplata) i uvodi se u sustav osiguranja,
- osobi pak koja je stekla pravo na mirovinu a obavlja poljoprivrednu djelatnost od koje plaća porez na dohodak, i prema tome je i obveznik doprinosa, **prijeti obustava prava na mirovinu** (obustava isplate), no pravno je nejasno radi li se tu o «registriranoj» djelatnosti ili nekoj drugoj djelatnosti koju prema nekim propisima treba, a prema nekima i ne treba „registrirati“.

Prema podacima Porezne uprave, približno 12.000 osoba obavlja samostalnu djelatnost obrta ili slobodnog zanimanja i približno 1.250 osoba samostalnu djelatnost poljoprivrede i šumarstva, istovremeno uz radni odnos ili (poljoprivrednici) uz korištenje prava na mirovinu. Do stupanja na snagu Zakona te osobe nisu bile obvezne placati doprinose jer nisu osigurane na osnovi tih djelatnosti pa su, pošto su im izdana rješenja o osnovici, vrsti i iznosima doprinosa za 2003., nastali problemi, budući se radi o novoj obvezi.

Uvažavajući primjedbe obveznika, napose poljoprivrednika koji su (pretežno) u sustav obveznika poreza na dohodak od poljoprivrede ušli silom propisa o poticajima u poljoprivredi, a istovremeno su korisnici prava na mirovinu, **procijenjeno je da su posrijedi osobe čiji je opseg poslovanja, u usporedbi s osobama kojima je to osnovno zanimanje, razmjerno ograničen vremenom (jer su zaposleni) ili godinama života (poljoprivrednik koji je u mirovini), te da je dohodak ostvaren od djelatnosti u tom slučaju razmjerno manji od dohotka koji može ostvariti osoba kojoj je to jedino i glavno zanimanje** i koja je u poduzetništvu angažirana u potpunosti.

Osim navedenoga, česta pitanja vezana uz primjenu Zakona odnose se na neprecizno definiranu obvezu glede stipendija koje se kao pomoć isplacuju učenicima i studentima koji se redovito školuju, stipendija športašima za njihovo športsko usavršavanje te pomoći djeci i obitelji umrlog radnika, pa su u tim slučajevima davana mišljenja i tumačenja o primjeni.

Nakon uocjenih problema, Ministarstvo financija predložilo je Vladi Republike Hrvatske, a pozivom na odredbu članka 2. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj

159/03), donošenje Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, kojom će se na drukciji način urediti navedena pitanja.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 29. listopada 2003. donijela je Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona, s tekstom koji obuhvaća sve što je predložilo Ministarstvo financija, a **prihvacen je i prijedlog Ministarstva kulture da se promijeni i odredba Zakona prema kojoj se samostalnim umjetnicima doprinosi, umjesto na najnižu mjesečnu osnovicu, obracunavaju prema mjesečnoj osnovici čiji će se iznos utvrditi kao umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1,2.**

Uredba je objavljena u Narodnim novinama broj 175/03 od 5. studenoga 2003. i stupila na snagu s danom objave, osim odredbe o osnovici za obracun doprinosa samostalnih umjetnika koja se primjenjuje od 1. siječnja 2004.

Prema odredbi članka 87. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 41/01 – pročišćeni tekst), uredbe donesene na temelju zakonske ovlasti prestaju vrijediti istekom roka od godinu dana od dana dobivene ovlasti, ako Hrvatski sabor na odluci drukcije.

Osim navedenoga, Vlada Republike Hrvatske svojim je zaključkom, KLASA: 140-01/04-03/01, URBROJ: 5030108-04-3, od 5. svibnja 2004., zadužila Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva te Ministarstvo financija, da izrade analizu postojećih zakonskih rješenja i prijedlog za njihovu izmjenu, pa je na osnovi toga zaključka Vlade Republike Hrvatske u Ministarstvu financija izradena analiza stanja koja je dostavljena ministarstvima i drugim tijelima u čiji djelokrug ulaze poslovi rada, zdravstvene i socijalne zaštite i obveznih osiguranja.

Analizom stanja potvrđena je potreba za izmjenama i dopunama odredaba Zakona, a napose u **dijelu poslova koji su ostali i obavljaju se istodobno u više institucija**, kao što su:

- **nadzor** zakonitosti obracuna i naplate (Porezna uprava, HZMO i HZZO),
- **utvrđivanje** doprinosa rješenjem (Porezna uprava i HZZO),
- **evidentiranje** (HZMO za REGOS doprinosa za II. stup i Porezna uprava) te
- **izvješćivanje** (Porezna uprava i REGOS).

Istom analizom uočena je potreba za izmjenama i dopunama nekih propisa koji uređuju pitanja iz djelokruga više ministarstava, poradi njihova međusobnoga usuglašavanja, čime bi se stvorili uvjeti za bolju provedbu Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja.

Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva i Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi predloženo je da se pristupi doradi sustava, pa je svakom od tih ministarstava upućen pisani prijedlog o tome koje bi propise trebalo izmijeniti i dopuniti, koje odredbe tih propisa, pa i konkretno kako ih urediti.

Konkretno, predloženo je da se pristupi pokretanju postupka izmjena i dopuna:

- Zakona o mirovinskom osiguranju (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva),
- Zakona o prikupljanju podataka po osiguranicima o obveznim doprinosima, porezu na dohodak i prirezu porezu na dohodak (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva),
- Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva) te
- Zakona o zdravstvenom osiguranju (Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi).

Upozoreno je da postupak izmjena i dopuna navedenih propisa treba biti koordiniran sadržajno (izbjegavanja različitih rješenja u svezi s istim pitanjem) i vremenski (pokretanje, postupak donošenja i stupanje na snagu istovremeno, 1. siječnja 2005.) s izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, a time se namjerava postići:

- **pravnu sigurnost osiguranika i dužnika doprinosa** (osoba koja je dužna placati doprinos mora znati koja će prava po toj osnovi ostvariti)
- **dodatno u sustav osiguranja uvesti neosigurane a radno aktivne osobe** (proširiti osnove obveznih osiguranja),
- **ukinuti usporednost u obavljanju istih poslova** (mjerodavnost nadzora o istoj stvari treba biti na jednom tijelu)
- **ukinuti obvezu izvješćivanja o podacima koji su njihovu korisniku već poznati** (sadržaj obrazaca izvješća prilagoditi stvarno potrebnim podacima),
- **dodatne financijske učinke od doprinosa** (suradnja institucija pri razmjeni podataka, korištenje informacija o poslovnoj aktivnosti i sl.),
- **uciniti sustav ubiranja doprinosa jeftinijim** (smanjenje vrste i obima podataka o kojima se izvješćuje, skraćivanje tijeka informacije od podnositelja do korisnika i povećanjem vremenskog roka koji se obuhvaća izvješćem),
- **za obveznike pojednostavniti izvješćivanje** (manje podataka o kojima se izvješćuje, ne ponavljati iste podatke u različitim izvješćima, manji broj izvješća).

Posebno je upozoreno kako treba uvažiti posebne ovlasti Porezne uprave za poslove utvrđivanja i evidentiranja te nadzora, prisilne naplate i ovrhe radi prisilne naplate poreza i obveznih doprinosa.

Kada je riječ o podacima o placi i ostalim oporezivim primicima, osobnim odbicima, premijama osiguranja, porezu na dohodak i prirezu porezu na dohodak te podacima o vrsti i iznosima obracunanih i uplacenih doprinosa na razini obveznika placanja doprinosa (poslodavac, isplatitelj primitaka), te podatke, dakle, za Poreznu upravu ne može od isplatitelja place i oporezivih primitaka prikupljati treća osoba jer za obavljanje poslova iz svog djelokruga, Porezna uprava mora imati:

- **izvornu i vjerodostojnu dokumentaciju o tome da je i kada je nastala obveza za uplatu i**
- **vlastite podatke.**

U skupini propisa koje treba izmijeniti i dopuniti jest i Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja. Osim odredaba o izmjenama i dopunama Zakona iz Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, predlažu se i ostale izmjene i dopune koje sadrže i prijedlog novog ustroja izvješćivanja te suradnje svih institucija u cijem su djelokrugu poslovi obveznih osiguranja te Porezne uprave.

2. PITANJA KOJA SE UREĐUJU PRIJEDLOGOM ZAKONA

2.1. Osnovica za obracun doprinosa osoba koje obavljaju djelatnost istovremeno uz radni odnos, odnosno koji su osigurani prema nekoj drugoj osnovi, odnosno ako su korisnici mirovine

Za obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost istovremeno uz radni odnos, odnosno koji su osigurani po nekoj drugoj osnovi, odnosno ako su korisnici mirovine,

predlaže se da osnovica na godišnjoj razini (umjesto mjesečne osnovice) bude razlika između poslovnih primitaka i porezno priznatih izdataka prema poslovnim knjigama. Obveza se utvrđuje nakon isteka godine, a na temelju podataka o primicima i izdacima iskazanima u godišnjoj prijavi poreza na dohodak. Godišnja osnovica po toj osnovi ne može biti viša od one prema kojoj doprinose plaća osoba koja obavlja samostalnu djelatnost obrta i koja je na toj osnovi osigurana.

Osnovica i doprinosi utvrđuju se rješenjem Porezne uprave, a dospijeće za plaćanje je jednokratno, u roku 15 dana od dostave rješenja.

Ovaj se način, temeljem Uredbe, primjenjivao za 2003., a primjenjuje se i za 2004.

2.2. Osnovica za obracun doprinosa samostalnih umjetnika

Glede osiguranika kojima je na temelju Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, priznato svojstvo umjetnika i kojima se na temelju toga Zakona sredstva za plaćanje doprinosa osiguravaju u državnom proračunu, predlaže se da se doprinosi tih osiguranika, umjesto prema najnižoj mjesečnoj osnovici, obračunavaju prema osnovici koja je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1,2.

Predloženi koeficijent, temeljem Uredbe, primjenjuje od 1. siječnja 2004.

2.3. Izuzeci nekih isplata (primitaka) od obveze doprinosa

Predlaže se da se od obveze doprinosa izuzmu stipendije isplacene učenicima i studentima kao pomoć za redovito školovanje te športašima za njihovo športsko usavršavanje, pomoći djeci do 15. godine života i pomoći isplacene obitelji umrlog radnika, naknade članovima HAZU u mjesečnom iznosu prema Zakonu o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti te naknade športskim sucima i delegatima na natjecanjima u amaterskim športskim natjecanjima.

Ova izuzeca, osim naknade članovima HAZU i naknade športskim sucima i delegatima, već se, temeljem Uredbe, primjenjuju od dana stupanja Uredbe na snagu.

Kao novo, predlaže se i da se od obveze doprinosa izuzima i primitak - drugi dohodak te dohodak od druge djelatnosti što ih je ostavitelj ostvario do svoje smrti, što znači da nasljednik neće imati obvezu doprinosa po toj osnovi već samo obvezu poreza na dohodak. Razlog je u tome što nasljednik može biti i dijete (koje ne može biti osiguranikom) ili više osoba, srodnih i nesrodnih, a to bi onemogućilo pravilno izvješćivanje o doprinosu pa i pravima iz osiguranja nasljednika.

2.4. Proširenje vrsta doprinosa

Predlaže se da se vrste doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i za zdravstveno osiguranje, **u slučaju osiguranja u određenim okolnostima za rizike invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti**, raspoznaju i iskazuju prema istom kriteriju.

To znači:

- **doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti u određenim okolnostima treba iskazati i voditi kao posebnu vrstu doprinosa**, a koji bi se plaćao po nižoj stopi (5,0%) od stope propisane za osiguranike osigurane za sve rizike koji se osiguravaju u mirovinskom osiguranju (15,0% + 5,0%), odnosno jednako kao i prema važećim propisima koji uređuju plaćanje doprinosa za mirovinsko osiguranje, pa u tom smislu nije nov doprinos,

- **doprinos za zdravstveno osiguranje u određenim okolnostima treba iskazati i voditi kao posebnu vrstu doprinosa**, a koji bi se plaćao po stopi 0,5%, odnosno jednako kao i prema važećim propisima koji uređuju plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje, pa u tom smislu također nije nov doprinos.

2.5. Uskladjivanje pojmova o oporezivom dohotku i o osnovama osiguranja prema novom Zakonu o porezu na dohodak

Vežano uz cinjenicu da su istodobno s donošenjem ovoga Zakona, u postupku donošenja i propisi o porezu na dohodak, predlaže se uskladjivanje pojmova o dohotku i o osnovama osiguranja s tim propisima, pa se kao posebna osnova za obracun doprinosa uvodi „**drugi dohodak**“. Pod drugim dohotkom razumijevaju se svi oblici primitaka koji su oporezivi porezom na dohodak a nisu obuhvaceni dohotkom od nesamostalnoga rada (placom) niti dohotkom od samostalnih djelatnosti koji se utvrđuje na temelju poslovnih knjiga.

2.6. Uredjenje obveze i nacina postupanja u slucaju naknada osobama koje pružaju pomoc i njegu hrvatskim ratnim vojnim invalidima

Prema odredbama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, hrvatski radni vojni invalid iz Domovinskog rata ima pravo na njegu i pomoc druge osobe, pa je tim propisom uređena i isplata naknade osobi koja pruža pomoc i njegu.

Navedenim Zakonom uređeno je da na osnovi te naknade postoji i obveza placanja doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i doprinosa za zapošljavanje, pa je u tome odnos isplatitelja naknade (nadležnog ministarstva) i primatelja naknade (osobe koja pruža njegu i pomoc) zapravo izjednačen s radnim odnosom, iako tako nije izricito propisano.

Izmjenama i dopunama propisa o obveznim osiguranjima, koje su u postupku donošenja istodobno s donošenjem ovoga Zakona, kao osnova osiguranja uvodi se pomoc i njega hrvatskom ratnom vojnom invalidu, pa se predlaže i cjelovito uredjenje obveze doprinosa, osnovica, stope te nacina obracuna, placanja i izvješćivanja prema isplacenoj naknadi. Obvezu obracuna, placanja i izvješćivanja ima ministarstvo nadležno za prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

2.7. Osiguranje u određenim okolnostima ucenika i studenata koji rade preko posrednika pri zapošljavanju

Važećim odredbama Zakona propisana je obveza placanja doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, za osiguranje u određenim okolnostima ucenika i studenata koji rade preko posrednika pri zapošljavanju. Stopa doprinosa je 5% i obracunani iznos doprinosa obustavlja se iz zarade ucenika, odnosno studenta. Nema obveze doprinosa za zdravstveno osiguranje u posebnim okolnostima.

Istodobno, za slucaj kada se ucenik ili student nalazi na prakticnom radu ili naukovanju, propisana je obveza osiguranja u određenim okolnostima, i to na mirovinsko i na zdravstveno osiguranje, ali se doprinosi placaju na teret državnog proračuna.

U oba slucaja ucenici i studenti radno su aktivni, znaci da **postoji rizik ozljede na radu ili profesionalne bolesti**, pa se predlaže isti pristup, odnosno uvođenje zdravstvenog osiguranja u određenim okolnostima i za ucenike i studente kad rade preko posrednika pri

zapošljavanju, a sukladno s tim i plaćanje doprinosa za taj rizik, na teret osiguranika (jer za taj rad ostvaruje primitak).

2.8. Obveza osiguranja i plaćanja doprinosa u slučaju putovanja u inozemstvo

U vezi s obvezom osiguranja i plaćanja doprinosa u slučaju putovanja u inozemstvo i zdravstvene zaštite u inozemstvu, u primjeni Zakona uocene su nejasnoće glede osiguranja kad nije riječ o službenom putu u trajanju do 30 dana, već poslodavac upućuje radnika na stručno usavršavanje, studij i slično u trajanju duljem od 30 dana a tijekom toga vremena se ne prekida radni staž i plaća se u nekim slučajevima isplaćuje, a u nekima se ne isplaćuje.

Radi preciznosti predlaže se s tim u vezi, novi tekst odredbe kojom se propisuje obveza doprinosa neovisno o trajanju boravka u inozemstvu, a doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu obračunava se prema najnižoj mjesečnoj osnovici i primjenom stope 20% dok je obveza doprinosa, obveza obračunavanja i plaćanja na poslodavcu.

2.9. Obveza osiguranja i plaćanja posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti poljoprivrednika

Važecim odredbama Zakona, propisana je obveza posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti osiguranika na osnovi rada u poljoprivredi, kao jedinog i glavnog zanimanja, a koji na toj osnovi ne plaća porez na dohodak (nekomercijalni poljoprivrednik).

Istodobno, prema odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i propisima donesenima na temelju toga Zakona, upitno je pravo poljoprivrednika koji ne plaća porez na dohodak od te djelatnosti, pa u slučaju bolesti i nesposobnosti za rad ne ostvaruju pravo na naknadu plaće.

Predlaže se **brisanje obveze**.

2.10. Obracun doprinosa te rokovi plaćanja i način izvješćivanja u slučaju kada se drugi dohodak ostvari iz inozemstva ili naplati od fizičke osobe

Odredbama Zakona nije precizno uređeno pitanje obveze ni načina obračuna doprinosa te rokova plaćanja i izvješćivanja, u slučaju kad se ostvari primitak iz inozemstva ili kad se primitak, u vezi s kojim je propisana obveza doprinosa, naplati neposredno od fizičke osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost.

Predlaže se da u tim slučajevima sam obveznik ima obvezu obračuna i uplate doprinosa te izvješćivanja o tome. Kako u ovom slučaju nema isplatioca primitka koji bi imao obvezu obračuna i plaćanja te izvješćivanja, predlaže se samo obveza doprinosa iz osnovice, odnosno na teret primatelja.

2.11. Mirovanje obveze doprinosa

Važecim odredbama Zakona nije precizno uređeno mirovanje obveze doprinosa u slučaju kad osoba ostvaruje pravo na naknadu plaće na teret sredstava HZZO-a, HZMO-a, centara za socijalnu skrb ili državnog proračuna.

Predlaže se novi tekst odredbe prema kojemu obveza utvrđena rješenjem miruje osobi koja ima pravo na naknadu plaće na teret zdravstvenog osiguranja, odnosno na teret centara za socijalnu skrb ili na teret državnog proračuna.

Pocetak i završetak prava na mirovanje utvrđuje tijelo koje isplaćuje naknadu plaće, a mirovanje provodi Porezna uprava, na način koji se potanje uređuje provedbenim propisom.

2.12. Promjene u primjeni najviše godišnje osnovice

Zakonom su uvedeni pojmovi najviše mjesečne i najviše godišnje osnovice za obracun doprinosa za mirovinsko osiguranje.

Razlog uvođenja i primjene novih načela ograničenja obveze u nekim slučajevima (visokih i iznadprosječnih primitaka) bila su ograničena prava (Zakon o najvišoj mirovini, ograničen iznos mjesečne naknade za bolovanje i sl).

Kad je riječ o primjeni najviše mjesečne osnovice, ima poslodavaca koji placu ne isplaćuju mjesečno (kalendarski mjesec nije im obracunski jedinica) već za kraća razdoblja (npr. za svaka dva tjedna rada). U tom slučaju, čak i kada ukupna placu koja u jednom mjesecu iznosi više od propisane najviše mjesečne osnovice, nema pravne osnove za primjenu najviše mjesečne osnovice, već je obveza poslodavca obracunati doprinose prilikom svakog obracuna, pa i u slučaju kada tijekom godine ukupna osnovica premaši iznos najviše godišnje osnovice. Osiguranik tek istekom godine može zatražiti povrat više plaćenog doprinosa.

Kad je riječ o primjeni najviše godišnje osnovice, u slučaju da se za određeno razdoblje kod istoga isplatitelja isplaćuje primitak prema kojemu osnovica za obracun doprinosa premašuje iznos najviše godišnje osnovice, isplatitelj je dužan obracunati doprinose prema ukupnoj osnovici, jer nema pravne osnove za primjenu najviše godišnje osnovice. Osiguranik tek istekom godine može zatražiti pravo na povrat više plaćenog doprinosa.

Predlaže se promjena da, osim Porezne uprave, i poslodavac te isplatitelj drugoga dohotka mogu, u nekim slučajevima, tijekom godine primijeniti najvišu godišnju osnovicu.

2.13. Oslobodenje od plaćanja doprinosa osiguranika starijih od 65 godina

Prema odredbi članka 58. Zakona o zdravstvenom osiguranju, poljoprivrednik se pošto navrš 65 godina života, oslobađa plaćanja doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje ako ispunjava uvjete koje propisom utvrđuje ministar ovlašten za poslove socijalne skrbi, uz suglasnost ministra ovlaštenog za zdravstvo.

Kako su sva pitanja doprinosa, pa i oslobodenja od plaćanja, uređena Zakonom o doprinosima, predlaže se brisanje odredaba o doprinosima iz Zakona o zdravstvenom osiguranju, a pravo na oslobodenje treba biti uređeno ovim Zakonom, pa se predlaže da se osiguranik po osnovi poljoprivrede, koji ne plaća porez na dohodak, oslobodi od obveze plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje pošto navrš 65 godina života, ali i kada ispuni druge, posebnim propisima određene uvjete što ih utvrđuje HZZO.

2.14. Primjena međudržavnih ugovora o socijalnom osiguranju

Važecim odredbama Zakona nisu uređena pitanja vezano uz:

- obvezu doprinosa kad je riječ o strancu koji u Republici Hrvatskoj ostvaruje primitke, zaposlen je ili obavlja samostalnu djelatnost, te
- obvezu doprinosa kad je riječ o hrvatskom državljaninu koji je osiguran u inozemstvu, a aktivan je u Republici Hrvatskoj (zaposlen je, ostvaruje primitke podložne obvezi doprinosa ili obavlja samostalnu djelatnost).

Pitanja osiguranja u ovim se slučajevima uređuju međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju koji se izravno primjenjuju na odnose koje uređuju, što znači da se **stavljaju iznad nacionalnih zakona iz područja koje uređuju (članak 140. Ustava Republike Hrvatske)**. Konkretno, međudržavni ugovori o socijalnom osiguranju uređuju ostvarivanje prava iz socijalnoga osiguranja osobama koje rade ili su radile u državama ugovornicama te izbjegavanja dvostrukoga tereta plaćanja doprinosa.

Predloženim dopunama Zakona pitanje se uređuju ova pitanja.

2.15. Brisanje odredbe o pravu radnika ako poslodavac nije platio doprinose

Prema odredbi clanka 76. stavak 1. Zakona, osiguraniku se ne mogu umanjiti prava u slucaju da obveznik obracuna i placanja doprinosa (misli se na poslodavca) nije uplatio doprinose.

Predlaže se brisanje te odredbe iz Zakona jer su prava osiguranika uređena propisima o obveznim osiguranjima.

2.16. Ovlast za donošenje rješenja o osnovici, vrsti i iznosu doprinosa

Utvrđivanje doprinosa u ovlasti je Porezne uprave, no u iznimnim slucajevima, kada je riječ o osobama koje su osiguranici samo zdravstvenog osiguranja (mali broj osiguranika), rješenje o osnovici i iznosu doprinosa donosi HZZO. Rješenje se zatim dostavlja Poreznoj upravi radi evidentiranja (knjiženja obveze) i naplate doprinosa.

Taj se način pokazao nepraktičnim i neucinkovitim jer postupak nije ujednačen, a nije riješeno niti pitanje drugostupanjskog postupka, budući da Služba za drugostupanjski upravni postupak Ministarstva financija rješava predmete drugostupanjskog upravnog postupka u slucaju rješenja koje donosi Porezna uprava.

Predlaže se izmjena odredaba na taj način da je za svako rješenje kojim se utvrđuju osnovica i doprinosi, ovlaštena Porezna uprava.

2.17. Promjena načina izvješćivanja, tijeka informacija i evidentiranja

Prema važećim odredbama Zakona, poslodavci i isplatitelji primitaka od druge samostalne djelatnosti i povremenoga nesamostalnog rada te javne ustanove (HZMO, HZZO, centri za socijalnu skrb), a u nekim slucajevima škole i visoka učilišta, obvezni su obracunati doprinose i uplatiti ih u ime i u korist osiguranika. O iznosu osnovice, vrsti i iznosu doprinosa dužni su izvjestiti REGOS i Poreznu upravu.

Obveza izvješćivanja REGOS-a uređena je posebnim propisom – Zakonom o prikupljanju podataka po osiguraniku o obveznim doprinosima, porezu i prirezu porezu na dohodak. Način i rokovi te obrasci izvješćivanja REGOS-a uređeni su Pravilnikom o sadržaju Obrasca RS, a izvješćivanje Porezne uprave uređeno je Pravilnikom o porezu na dohodak.

Prema mišljenju Ministarstva financija, način prikupljanja podataka izvješćivanjem nije zadovoljavajući, jer:

- iste podatke prikuplja više institucija (podatke osnovici za obracun doprinosa, vrsti i iznosu doprinosa na razini poslodavca odnosno isplatitelja i podatke o porezu i prirezu porezu na dohodak, o osobnim odbicima, premijama osiguranja i netoplaci na razini osiguranika prikuplja REGOS i Porezna uprava),
- prikupljaju se podaci koje nitko ne koristi (doprinos za zdravstveno osiguranje i zapošljavanje, osobni odbici, premije osiguranja, porez i prirez porezu na dohodak te o netoplaca radnika, sati rada radnika, koje prikuplja REGOS), a
- prikupljaju se i podaci koje korisnik već posjeduje (invalidnost radnika koje prikuplja REGOS).

Podatke za REGOS prikuplja i medijski obrađuje FINA (informatika, radnici i prostor FINA-e), a troškovi obrade u konacnici idu **na teret državnog proračuna (doduše, privremeno se, u sklopu podrške reformi mirovinskog osiguranja, financiraju iz zajma Svjetske banke).**

Predlaže se i uređenje ovlasti, prema kojoj će se poslovi izvješćivanja i obuhvata, vezani uz doprinose, obavljati na sljedeći način:

REGOS, sukladno s odredbama Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, Zakona o prikupljanju podataka ... i Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja :

- vodi registar osiguranika obveznoga mirovinskog osiguranja,
- prikuplja podatke o osnovici, vrsti i iznosu obracunanog i uplaćenog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, od obveznika izvješćivanja (poslodavca, isplatitelja i drugih obveznika izvješćivanja propisanih Zakonom), na razini osiguranika,
- prikuplja podatke o uplaćenom doprinosu za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, obveznika doprinosa kojemu je obveza utvrđena rješenjem Porezne uprave i koji sam za sebe plaća doprinose,
- uplaćene iznose doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, raspoređuje fondu čiji je osiguranik član,
- prikupljene podatke po osiguranicima mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti o osnovici i obracunatom doprinosu, dostavlja HZMO-u,
- izvješćuje Poreznu upravu i HZMO te druge ustanove o članstvu osiguranika u mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje,
- pokreće postupak za utvrđivanje financijskog prekršaja, ako obveznik ne postupi u skladu s propisanim obvezom izvješćivanja REGOS-a.

POREZNA UPRAVA, sukladno s odredbama Zakona o Poreznoj upravi, Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, utvrđuje, evidentira, i naplaćuje porez na dohodak i doprinose, nadzire primjenu propisa te vodi prekršajni postupak vezano uz porez na dohodak i doprinose za obvezna osiguranja, a glede doprinosa njezine su posebne ovlasti da:

- prikuplja podatke o broju osiguranika, vrsti i iznosima svih doprinosa od obveznika izvješćivanja (poslodavci, isplatitelji primitaka, tijela državne uprave) i to na razini obveznika izvješćivanja, mjesečno, a obvezu evidentira knjigovodstveno,
- rješenjem utvrđuje osnovicu, vrstu i iznose svih doprinosa obveznika koji sami za sebe plaćaju doprinose kad je to propisano Zakonom, a obvezu utvrđenu rješenjem i plaćanje obveze evidentira knjigovodstveno,
- izvješćuje REGOS, na razini osiguranika i svake uplate, o iznosima uplaćenih doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje osiguranika kojima se ta obveza utvrđuje rješenjem Porezne uprave,
- izvješćuje HZMO i HZZO na godišnjoj razini, a u posebnim slučajevima i za kraća razdoblja, o osnovici i naplati doprinosa utvrđenih rješenjem Porezne uprave,
- obavlja poslove naplate, ovrhe i nadzora te pokreće i vodi prekršajni postupak,
- vodi poslove utvrđivanja zastare prava na naplatu doprinosa i otpisa nenaplativih doprinosa.

2.18. Uređenje zastare i otpisa nenaplativih doprinosa

Zastara prava na obracun, pokretanje prekršajnog postupka, naplatu, ovrhu, povrat i druga pitanja vezana uz zastaru, uređena su člankom 82. Zakona, kao općenita pitanja. Opci propisani rok zastare je pet godina, odnosno apsolutni rok zastare 10 godina, što znači da su ti rokovi znatno duži od rokova zastare prema Općem poreznom zakonu.

Saldo doprinosa koji je Porezna uprava preuzela od HZMO-a i HZZO-a iskazan je u nominalnom iznosu, bez odgovarajuće dokumentacije o nastanku obveze ili prava, o vremenu na koje se odnosi i o radnjama koje mogu utjecati na prekid tijeka zastare, jer je dokumentacija vlasništvo zavoda, pa se zastara ne utvrđuje u Poreznoj upravi niti u zavodima.

Dopunom određaba članka 82. Zakona preciznije se uređuje da **postupak zastare vodi Porezna uprava** i obvezuje se zavode da dostave dokumentaciju o povijesti salda te o radnjama koje su poduzimane i koje mogu utjecati na prekid tijeka zastare.

Predlaže se i ovlast Porezne uprave da može u slučaju doprinosa koji nisu naplativi, otpisati ih na način ureden Opcim poreznim zakonom.

O zastari prava na naplatu i o otpisu nenaplativog doprinosa Porezna uprava donosi rješenje na temelju kojega se iznos duga za ciju je naplatu nastupila zastara te nenaplativi iznos doprinosa otpisuje. Rješenje se dostavlja zavodu na čiji se djelokrug doprinos osnosi, pa je propisan i obvezni sadržaj rješenja kako bi mjerodavan zavod mogao postupiti vezano za prava osiguranika po osnovi doprinosa koji su otpisani.

2.19. Povrat doprinosa

U slučaju prihvata predloženog načina izvješćivanja i evidentiranja doprinosa, postupak povrata više placenog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje ili kada je taj doprinos plaćen bez pravne osnove, u nadležnosti je Porezne uprave, povrat doprinosa obavlja se u korist obveznika a na teret prolaznog racuna za uplatu doprinosa.

Kada su sredstva preplacenog ili pogrešno uplacenog doprinosa proslijedena odgovarajućem mirovinskom fondu, nadležnost je REGOS-a da sredstva vrati na teret toga fonda a u korist prolaznog racuna za uplatu doprinosa.

2.20. Prekršaji zbog neizvješćivanja

Važecim odredbama Zakona nije propisana kazna zbog neispunjavanja obveze izvješćivanja, premda su obveza i rokovi precizno uređeni, pa se dopunama kaznenih odredaba predlažu i kazne vezane uz obvezu izvješćivanja. Obveza izvješćivanja REGOS-a propisana je i posebnim propisom (Zakonom o prikupljanju podataka), pa je i ovlast za pokretanje prekršajnog postupka na REGOS-u.

2.21. Promjena stope doprinosa za zapošljavanje

Prema važecim odredbama Zakona, stopa za obracun doprinosa za zapošljavanje je 1,7% i doprinos se obracunava na osnovicu, što znači da je teret poslodavca, a uplacuje se u korist osiguranja radnika u radnom odnosu.

Istovremeno s donošenjem ovoga zakona, u proceduri je i donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, broj 143/02) prema kojemu se predlaže obveza plaćanja posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom po stopi 0,1% ali samo za određene poslodavce (tzv. veliki poslodavac, koji zapošljava više od 20 radnika).

Radi ovoga, predlaže se da se sada važeca stopa doprinosa za zapošljavanje od 1,7 %, obveznicima doprinosa koji imaju obvezu prema spomenutom Zakonu, smanji na 1,6%, tako da ukupno opterećenje poslodavcima ostaje na istoj razini.

2.22. Ostala pitanja

Predlažu se još neke izmjene Zakona kojih je svrha otkloniti određene nejasnoce pojedinih odredaba i osigurati jednostavniju primjenu Zakona.

3. POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTECI

Predložene izmjene imaju izazvati sljedeće posljedice:

3.1. Utvrđivanjem osnovice i načina plaćanja doprinosa osoba koje samostalnu djelatnost obavljaju uz radni odnos, odnosno uz osiguranje na nekoj drugoj osnovi, odnosno uz korištenje prava na mirovinu, iznos obveze postaje razmjernan realnom dohotku ostvarenom od obavljanja djelatnosti. Time se ne narušava obveza plaćanja doprinosa prema najnižoj mjesečnoj osnovici, jer su te osobe obveznici doprinosa (ili njihovi poslodavci, ako su zaposleni) i na osnovi na kojoj su obvezno osigurani. **Promjena će izazvati smanjenje prihoda od doprinosa u korist obveznika (vidi PRILOG 1).**

3.2. Povećanjem osnovice prema kojoj se obračunavaju doprinosi za osiguranje samostalnih umjetnika, osiguranicima na toj osnovi osigurat će se povoljnija prava na osnovi mirovinskog osiguranja (visina buduće mirovine) i na osnovi zdravstvenog osiguranja (naknada plaće za vrijeme bolesti). **Promjena će izazvati novi novčani tok u obliku transfera unutar sredstava proračuna, i to u korist sredstava doprinosa a na teret ostalih sredstava proračuna (vidi PRILOG 2).**

3.3. Izuzimanjem od obuhvata doprinosima stipendija i drugih sličnih isplata (pomoci) te naknada članovima HAZU prema posebnom propisu, uređuje se pitanje koje nije bilo precizno uređeno Zakonom, jer riječ je o isplatama za koje nema isporuke rada ni dobara, a ne postoji ni obveza osiguranja.

Izuzimanjem od obveze doprinosa naknada koje se isplaćuju sucima i delegatima za sudjelovanje na službenim natjecanjima u amaterskim športovima, olakšava se financiranje amaterskoga športa, što pridonosi njegovu razvitku. **Promjena vezana uz izuzimanje naknada sucima i delegatima umanjuje prihode od doprinosa (vidi PRILOG 3).**

3.4. Raspoznavanje svih vrsta doprinosa prema istom kriteriju u mirovinskom i zdravstvenom osiguranju, koji se plaćaju prema važećim propisima, neće stvoriti novu obvezu, odnosno nove izdatke.

3.5. Obveza plaćanja doprinosa proizlazi iz obveze na osiguranje određenih rizika u mirovinskom i zdravstvenom osiguranju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti, a osiguranje osoba ovisi o poslovnoj aktivnosti tih osoba, pa u tom smislu postoji više vrsta djelatnosti. Ovaj prijedlog uskladuje odredbe o vrstama djelatnosti s drugim propisima i jasnije uređuje obvezu plaćanja doprinosa po toj osnovi.

3.6. Uređivanjem načina obračuna, plaćanja i izvješćivanja vezano uz naknade osobama koje pružaju pomoć i njegu hrvatskom ratnim invalidima, uskladuju se pravni propisi, a promjena je financijski neutralna.

3.7. Prijedlogom da se za učenika ili studenta zaposlenog preko posrednika pri

zapošljavanju uvede obveza doprinosa za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti, u sustav osiguranja uvodi se osoba koja radi i kod koje postoji rizik ozljede na radu ili profesionalne bolesti te koja se izjednačava u pravu i u obvezama s ostalim sličnim slučajevima. **Promjenom se osiguravaju dodatna sredstva od doprinosa (vidi PRILOG 4).**

3.8. Proširenjem obveze doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu u slučaju putovanja duljeg od 30 dana, rješava se dosad neriješeno pitanje i proširuje broj osiguranika na toj osnovi.

3.9. Brisanjem obveze doprinosa za zdravstveno osiguranje poljoprivrednika za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, uskladuju se obveze prema pravima iz zdravstvenog osiguranja. **Promjenom se smanjuju prihodi od doprinosa (vidi PRILOG 5).**

3.10. Propisivanjem načina postupanja u slučaju kad se primitak od drugoga dohotka naplati iz inozemstva ili od osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost, uređuje se dosad neuređeno pitanje postupka i obveze u tom slučaju.

3.11. Uređivanjem prava na mirovanje obveze, postiže se bolja primjena prava i precizno navodi svaki slučaj, vrijeme mirovanja obveze te ovlast za utvrđivanje početka i prestanka prava na mirovanje obveze.

3.12. Promjenom ovlasti za primjenu najviše mjesečne i najviše godišnje osnovice za obracun doprinosa, postupak se pojednostavnjuje i ubrzava u korist obveznika doprinosa, a promjena je financijski neutralna.

3.13. Prijedlogom da se pravo na oslobođenje od plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje poljoprivrednika starijih od 65 godina uredi ovim Zakonom, uskladuju se propisi pravnog sustava, a promjena je financijski neutralna.

3.14. Predloženim novim odredbama u Zakonu kojima se uređuje pitanje obveza stranca poslovno aktivnog u Republici Hrvatskoj, odnosno hrvatskoga državljanina socijalno osiguranog u inozemstvu, a poslovno aktivnog u Republici Hrvatskoj, osigurava se primjena propisa u vezi s obvezom doprinosa te a primjenom međudržavnih ugovora o socijalnom osiguranju, a promjena je financijski neutralna.

3.15. Brisanjem odredbe članka 76. Zakona prema kojoj se osigurava pravo radnika na puni opseg prava iz osiguranja u slučaju ako njegov poslodavac nije uplatio doprinose, uskladuju se pravni propisi, a promjena je financijski neutralna.

3.16. Prijedlogom da se Porezna uprava ovlasti za donošenje rješenja za svaki slučaj kada je to propisano Zakonom, pojednostavnjuje se postupak, a financijski je neutralna.

3.17. Predloženim načinom izvješćivanja sustav se pojednostavnjuje, a osiguravaju se i podaci potrebni za ostvarivanje prava. **Promjena bi u ukupnosti, uzevši u obzir sve institucije na čiji se djelokrug poslovanja predložene promjene odnose, trebala rezultirati smanjenjem izdataka za poslove koji bi se obavljali na jednostavniji način.**

3.18. Predloženim dopunama odredaba o zastari uređuje se dosad neriješeno pitanje zastare a osobito zastare prava na naplatu duga doprinosa koji je kao saldo na dan 1. siječnja

2003. predan Poreznoj upravi od HZMO-a i HZZO-a.

3.19. U vezi s promjenom nacina prikupljanja podataka i evidentiranjem doprinosa, uređuje se ovlast za povrat doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i nacin povrata u slucaju kada su preplaceni doprinosi proslijedeni mirovinskom fondu.

3.20. Propisivanjem kazni za prekršaj u slucaju neizvješćivanja, očekuje se poboljšanje u redovitosti izvješćivanja a vezano uz to i ažurno evidentiranje (knjigovodstveno pracenje) obveze za uplatu, zaracunavanje zatezne kamate u slucaju kada obveza nije uplacena u zakonskom roku te pokretanje postupka nadzora i naplate.

3.21. Predložena promjena stope doprinosa za zapošljavanje neće dodatno opteretiti poslodavce niti utjecati na cijenu rada, a osigurava se trajno financiranje Fonda za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

3.22. Dodatnim izmjenama i dopunama ostalih odredaba Zakon će se primjenjivati u punom opsegu, jednostavnije, a provedbenim propisom dodatno će se urediti sva pitanja i nedoumice u primjeni Zakona.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provedba predloženih izmjena ovim Zakonom neće iziskivati dodatna sredstva iz proračuna.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskog Sabora (Narodne novine, broj 6/02, 41/02 i 91/03 - pročišćeni tekst), a to su osobito opravdani razlozi.

Prema odredbi članka 87. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 41/01 – pročišćeni tekst), uredbе donesene na temelju zakonske ovlasti prestaju vrijediti istekom roka od godinu dana od dana dobivene ovlasti, ako Hrvatski sabor na odluci drukcije.

Vezano uz članak 4. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 136/04), Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine, broj 175/03) ostaje na snazi najdulje do 31. prosinca 2004.

Cijeneci okolnost da bi u slucaju da se zakon ne donese u određenom roku i nakon cega bi se osigurao pocetak njegove primjene sa 1. siječnja 2005., moglo izazvati poremećaj u provedbi Zakona o doprinosima za obvezna osigurana a time i poremećaj u osiguranju redovitoga financiranja mirovinskog i zdravstvenog osiguranja i osiguranja za slucaj nezaposlenosti, predlaže se da se zakon done se po hitnom postupku.

V. NACRT KONACNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Tekst zakona koji se predlaže dan je u obliku Konacnog prijedloga zakona s obrazloženjem.

VI. TEKST ODREDBI VAŽECEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Uz Konacni prijedlog zakona prilaže se i tekst odredbi važeceg Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja koje se mijenjaju ili dopunjuju.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA ZA OBVEZNA OSIGURANJA

Clanak 1.

U Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine, broj 147/02 i 175/03), u clanku 1. iza rijeci „ureduju“ dodaju se rijeci: „obveza placanja doprinosa za financiranje obveznih osiguranja“.

Clanak 2.

U clanku 2. stavku 1. iza tocke 1.1. dodaje se tocka 1.2. koja glasi:

„1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima,“.

Dosadašnja tocka 1.2. postaje tocka 1.3.

Iza tocke 3.2. dodaje se tocka 3.3. koja glasi:

„3.3. poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za osobe osigurane u određenim okolnostima,“.

Dosadašnja tocka 3.3. postaje tocka 3.4.

Clanak 3.

U clanku 3. tocki 3. rijeci „primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada te od primitka koji posrednik pri zapošljavanju učenika i studenata naplati za rad učenika i redovitih studenata“ zamjenjuju se rijecima „drugog dohotka, naknade osobi koja pruža pomoc i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu te od primitka za rad učenika i studenata;“.

U tocki 4. rijeci „primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada“ zamjenjuju se rijecima „drugog dohotka, naknade osobi koja pruža pomoc i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu,“.

Tocka 5. mijenja se i glasi:

„5. *druga djelatnost* je registrirana samostalna djelatnost fizicke osobe koju ova obavlja uz radni odnos i na toj je osnovi osigurana, ili je obvezno osigurana na nekoj drugoj osnovi, odnosno korisnik je prava na mirovinu od tuzemnog isplatitelja mirovine, od koje utvrđuje godišnji dohodak na temelju poslovnih knjiga;“.

Iza tocke 5. dodaju se tocke 5.a, 5.b i 5.c koje glase:

„5.a *drugi dohodak* je primitak umanjen za izdatak u propisanom iznosu, isplacen fizickoj osobi na osnovi osobnog rada ili na osnovi isporuke dobara odnosno usluga, oporeziv porezom na dohodak, a koji se, sukladno propisima o porezu na dohodak, ne smatra dohotkom od nesamostalnog rada (placom, mirovinom, naknadom osobi koja pruža pomoc i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu ni poduzetnickom placom), primitkom od samostalne djelatnosti (obrta, slobodnog zanimanja, poljoprivrede i šumarstva, ostale samostalne djelatnosti ili druge djelatnosti), primitkom od imovine i imovinskih prava niti primitkom od kapitala i od osiguranja;

5.b *drugi subjekt* je osoba ili više osoba (udruga) koje nemaju svojstvo pravne ni fizičke osobe, a ovim im je Zakonom propisana jedna ili više od sljedećih obveza: obveza doprinosa, obveza obracunanavanja, obveza plaćanja, obveza izvješćivanja;

5.c *godišnja osnovica* je dohodak ostvaren obavljanjem druge djelatnosti i to razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju, utvrđena na temelju poslovnih knjiga i evidencija sukladno propisima o porezu na dohodak, ili je dohodak od te djelatnosti utvrđen u postupku utvrđivanja osnovice poreza na dohodak prema Općem poreznom zakonu, bez umanjenja za preneseni gubitak iz prethodnih razdoblja i bez osobnog odbitka odnosno neoporezivog dijela dohotka te bez ostalih umanjenja dohotka prema propisima o porezu na dohodak;“.

Točka 7. mijenja se i glasi:

„7. *isplatitelj drugog dohotka* je pravna osoba, fizička osoba koja obavlja registriranu samostalnu djelatnost odnosno drugu djelatnost, inozemna organizacija (podružnica, međunarodna organizacija i ustanova) sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja ne uživa diplomatski imunitet, ili diplomatska misija i konzularni ured strane države te međunarodna organizacija ili predstavništvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji uživaju diplomatski imunitet, i svaki drugi subjekt koji isplaćuju primitak prema kojemu se, sukladno propisima o oporezivanju dohotka, utvrđuje drugi dohodak;“.

Iza točke 7. dodaju se točke 7.a, 7.b i 7.c koje glase:

„7.a *isplatitelj primitka za rad učenika i studenata* je posrednik ovlašten za posredovanje pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata;

7.b. *isplatitelj naknade osobi koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu* je ministarstvo mjerodavno za prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata;

7.c *izdatak u propisanom iznosu* je iznos koji je, u skladu s propisima o porezu na dohodak, izračunan primjenom propisanog postotka na primitak i oduzima se od primitka radi utvrđivanja drugog dohotka odnosno osnovice za obracun doprinosa;“.

Iza točke 13. dodaju se točke 13.a, 13.b, 13.c i 13.d koje glase:

„13.a *naknada osobi koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu* je primitak koji ministarstvo ovlašteno za prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, prema posebnom propisu, isplaćuje osobi koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata;

13.b *naknada športskom sucu i delegatu* je primitak koji se isplaćuje športskom sucu i delegatu za sudjelovanje na natjecanjima amaterskih športskih klubova koja se održavaju u skladu s aktom o sustavu natjecanja određenoga nacionalnog športskog saveza, na natjecanjima učenickih i studentskih športskih klubova te na međunarodnim natjecanjima tih klubova koja se, u skladu s propisima o športu, održavaju u Republici Hrvatskoj;

13.c *naknada za iskorištavanje autorskog prava* je primitak isplaćen fizičkoj osobi za isporuku autorskog djela na temelju ugovora kojim se stječe pravo iskorištavanja autorskog prava (autorskopравни ugovor), zaključen u pisanom obliku, odnosno na temelju nakladničkog ugovora, ugovora o izvođenju autorskog djela, ugovora o scenskom prikazivanju autorskog djela ili ugovora o stvaranju autorskog djela po narudžbi, sukladno propisima o autorskom

pravu i srodnim pravima, osim iznimaka od pravila o obvezatnom pisanom obliku ugovora, sukladno s odredbama tih propisa;

13.d *naknada za isporučeno umjetničko djelo* je primitak isplacen fizickoj osobi za isporuku umjetničkog djela za koju primatelj naknade isplatitelju pribavi odgovarajuću ispravu mjerodavne strukovne umjetničke udruge ili ovlaštene agencije kao potvrdu da je riječ o umjetničkom djelu;“.

U točki 14. iza riječi „i na teret sredstava obveznih osiguranja“ dodaju se riječi „te iznos isplacen kao naknada place, sukladno s propisima o socijalnoj skrbi“.

Točka 15. mijenja se i glasi:

„15. *obveznik doprinosa* je osoba na teret cijih se sredstava ili imovine namiruju doprinosi, i to fizicka osoba koja je obvezno osigurana, fizicka osoba kojoj se status u osiguranju uređuje pošto uplati doprinose i pravna ili fizicka osoba, te Republika Hrvatska (iz sredstava državnog proračuna), tijelo državne uprave i drugi subjekt kad su, prema odredbama ovoga Zakona, određeni kao obveznici doprinosa koje su dužni uplatiti na teret svojih sredstava, a u korist osiguranika;“.

Iza točke 15. dodaje se točka 15.a koja glasi:

„15.a *obveznik izvješćivanja* je pravna i fizicka osoba te drugi subjekt koji je, prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, dužan na propisanim obrascima i u propisanim rokovima izvijestiti tijelo ovlašteno za primanje izvješća;“.

U točki 16. iza riječi „obracunati obvezni doprinos“ dodaju se riječi: „na način i u rokovima kako propisuju odredbe ovoga Zakona i propisi doneseni na temelju ovoga Zakona, te podatke o tome osigurati u knjigovodstvenim i izvanknjigovodstvenim evidencijama, koje je dužan voditi prema posebnim propisima;“.

Točka 20. mijenja se i glasi:

„20. *poduzetnicka placa* je novčani i svaki drugi primitak podložan porezu na dohodak prema propisima o porezu na dohodak, sastoji se od doprinosa iz osnovice, poreza i prireza porezu na dohodak te od iznosa koji se isplacuje osiguraniku i to:

20.1. primitak koji sebi isplati osiguranik s osnove samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva a od tih djelatnosti placa porez na dobit umjesto poreza na dohodak,

20.2. primitak koji sebi isplati osiguranik s osnove trgovac - pojedinac upisan u registar kod trgovačkog suda, a od te djelatnosti placa porez na dobit.“

Točka 22. mijenja se i glasi:

„22. *pomorac* je osiguranik po osnovi rada na brodu pod hrvatskom zastavom u međunarodnoj plovidbi ako nije u radnom odnosu te osiguranik po osnovi rada na brodu pod stranom zastavom koji nije obvezno osiguran kod stranog nositelja osiguranja;“.

U točki 23. iza podtočke 23.5. dodaje se podtočka 23.6. koja glasi:

„23.6. diplomatski predstavnik, odnosno konzul u Republici Hrvatskoj koji za svoje osobne potrebe zapošljava hrvatske državljane;“.

Točka 26. mijenja se i glasi:

„26. *primitak za rad učenika i studenata* je iznos koji posrednik pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata naplati za njihov rad, a sastoji se od naknade za posredovanje ako je iznos naknade ugovoren s naruciteljem posla ili određen propisima o posredovanju pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata, od doprinosa za osiguranje u određenim okolnostima te od iznosa koji se isplaćuje učeniku odnosno studentu;“.

Iza točke 30. dodaju se točke 30.a i 30.b koje glase:

„30.a *registrirana djelatnost* je samostalna djelatnost obrta, poljoprivrede i šumarstva, slobodnog zanimanja (profesionalna djelatnost) i ostale samostalne djelatnosti za čije je obavljanje odobrenje izdalo tijelo mjerodavno za samostalno obavljanje djelatnosti fizičke osobe, upisana u odgovarajući registar toga tijela, te djelatnost s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja stalnog izvora prihoda poreznog obveznika upisanog u registar obveznika poreza na dohodak, sukladno s propisima o porezu na dohodak, kada je riječ o samostalnoj djelatnosti za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili obveza registracije te djelatnosti;

30.b *saldo doprinosa* je iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za zdravstveno osiguranje, dospjelog a neuplaćenog odnosno više uplaćenog te uplaćenog bez pravne osnove do zaključno 31. prosinca 2002., koji je preuzet od mjerodavnog zavoda, iznos doprinosa koji je u mjerodavnosti zavoda, nakon 1. siječnja 2003., obračunan za staž osiguranja do zaključno 31. prosinca 2002. te iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje dospjelog a neuplaćenog odnosno više uplaćenog te uplaćenog bez pravne osnove do zaključno 31. prosinca 2004. koji je preuzet od Središnjeg registra osiguranika;“.

Točka 31. mijenja se i glasi:

„31. *samostalna djelatnost obrta* registrirana je djelatnost prema propisima o obrtu te s obrtom izjednačena gospodarska djelatnost, upisana u registar poreznih obveznika prema propisima o porezu na dohodak;“.

Točka 32. mijenja se i glasi:

„32. *samostalna djelatnost poljoprivrede i šumarstva* registrirana je djelatnost prema propisima o poljoprivredi i poticajima u poljoprivredi, upisana u registar poreznih obveznika prema propisima o porezu na dohodak;“.

Točka 33. mijenja se i glasi:

„33. *samostalna djelatnost slobodnog zanimanja* registrirana je (profesionalna) djelatnost doktora medicine i stomatologije, višeg zubar, magistra farmacije, diplomiranog inženjera medicinske biokemije, veterinar, odvjetnika, javnog bilježnika, revizora, inženjera, arhitekta, poreznog savjetnika, tumaca, prevoditelja, znanstvenika, književnika, izumitelja, predavaca, odgojna djelatnost te djelatnost turističkog vodica, umjetnika, športaša i drugih sličnih djelatnosti čije je obavljanje uređeno posebnim propisom, upisana u registar poreznih obveznika prema propisima o porezu na dohodak;“.

Iza točke 33. dodaje se točka 33.a koja glasi:

„33.a *ostale samostalne djelatnosti* registrirane su (profesionalne) djelatnosti medicinske sestre, zubnog tehničara, fizioterapeuta, novinara i filmskoga radnika, čije je obavljanje uređeno posebnim propisom, upisane u registar poreznih obveznika prema propisima o porezu na dohodak;“.

Iza tocke 35. dodaju se tocke 35.a i 35.b koje glase:

„35.a *stipendija* je primitak koji se kao potpora isplacuje učeniku ili redovitom studentu za njegovo školovanje, na temelju pisanog ugovora između isplatitelja i primatelja stipendije, ili na temelju rješenja;

35.b. *športska stipendija* je primitak koji se kao potpora isplacuje športašu za njegovo športsko usavršavanje, vezano uz kriterije o kategorizaciji športaša prema propisima o športu;“.

U tocki 36. iza riječi „Hrvatskoj“ dodaje se zarez i riječi „odnosno prema propisima o zdravstvenom osiguranju u Republici Hrvatskoj“.

Članak 4.

U članku 4. tocki 6. riječi „primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada“ zamjenjuju se riječima „drugog dohotka“, a iza riječi „ovoga Zakona“ dodaju se riječi „te obveznik obracunavanja i plaćanja doprinosa u slučaju drugog dohotka naplaćenog neposredno iz inozemstva ili od druge fizičke osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost“.

U tocki 7. riječi „primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada“ zamjenjuju se riječima „drugog dohotka“.

U tocki 7.1. riječi „iz primitka“ zamjenjuju se riječima „iz drugog dohotka“, a riječi „iz tocke 7.“ zamjenjuju se riječima „iz tocke 6.“.

Iza tocke 9. dodaje se tocka 9.a koja glasi:

„9.a osiguranik na osnovi obavljanja ostale samostalne djelatnosti obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na osnovicu prema članku 11. ovoga Zakona.“

U tocki 15. riječ „novinara“ briše se.

U tocki 17. iza riječi „i plaćanja doprinosa“ dodaju se riječi „koji se, iz sredstava državnog proračuna, plaćaju putem mjerodavnog ministarstva:“.

U tocki 17.3. iza riječi „Zakona o mirovinskom osiguranju“ dodaju se riječi „i članka 13. tocke 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju“.

U tocki 17.4. riječi „tocke 1. - 3.“ zamjenjuju se riječima „tocke 1. - 3.a“.

U tocki 17.6. riječi „koje plaća putem nadležnog ministarstva - na najnižu mjesečnu osnovicu“ zamjenjuju se riječima „- na mjesečnu osnovicu iz članka 23.a ovoga Zakona;“.

Tocka 18. mijenja se i glasi:

„18. tijelo državne uprave te drugi subjekt obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i plaćanja doprinosa za osobu osiguranu u određenim okolnostima iz članka 18. stavak 1. tocka 3. i članaka 19. i 20. Zakona o mirovinskom osiguranju te osobu osiguranu u određenim okolnostima iz članka 12. tocke 1. - 3. i članka 13. tocke 2. i tocke 4. - 10. Zakona o zdravstvenom osiguranju - na najnižu mjesečnu osnovicu;“.

U tocki 20. iza podtocke 20.2. dodaje se podtocka 20.3. koja glasi:

„20.3. obveznik je obracunavanja doprinosa za osiguranika s osnove putovanja u inozemstvo privatnim poslom iz tocke 42. ovoga članka;“.

Točka 25. mijenja se i glasi:

„25. osiguranik s osnove rada u inozemstvu kod stranog poslodavca (osim pomorca) ili u međunarodnoj organizaciji čije je sjedište u inozemstvu obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na osnovicu prema članku 20. ovoga Zakona;“.

U točki 29. riječi „osoba koja ne ostvaruje placu niti primitke, a dobrovoljno je osigurana prema propisima o zdravstvenom osiguranju“ zamjenjuju se riječima „zdravstvenog osiguranja osobe koja to osiguranje ne ostvaruje na drugoj osnovi“.

Točka 30. mijenja se i glasi:

„30. poslodavac koji radnika šalje na službeni put u inozemstvo, isplatiatelj drugoga dohotka koji osiguranika prema toj osnovi upućuje na službeni put u inozemstvo te osiguranik prema osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja, poljoprivrede i šumarstva, ostale djelatnosti ili druge djelatnosti kad sam putuje na službeni put u inozemstvo, obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu, na najnižu mjesečnu osnovicu;“.

Iza točke 30. dodaje se točka 30.a koja glasi:

„30.a poslodavac koji radnika šalje na obrazovanje, stručno usavršavanje ili poslijediplomski studij u inozemstvo (bez prekida radnog odnosa) obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa na osnovicu iz članka 5. stavak 3. ovoga Zakona;“.

Točka 32. mijenja se i glasi:

„32. osoba na radu u inozemstvu koja osigurava članove obitelji koji nisu osigurani kod stranog nositelja osiguranja (supružnik i djeca), a borave u Republici Hrvatskoj, obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa za svakoga člana svoje obitelji - na najnižu mjesečnu osnovicu;“.

Točka 34. mijenja se i glasi:

„34. osiguranik stranac obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa za svakoga člana obitelji koji s njim boravi u Republici Hrvatskoj, ako međudržavnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drugačije uređeno - na najnižu mjesečnu osnovicu;“.

Točka 37. mijenja se i glasi:

„37. pravna i fizička osoba ili nadležno tijelo državne uprave koje upućuje osobu u inozemstvo u sklopu međunarodne tehničko - prosvjetne i kulturne suradnje, obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za osiguranika po toj osnovi - na najnižu mjesečnu osnovicu;“.

U točki 39. iza riječi „ovoga članka“ dodaju se riječi „za osiguranje u određenim okolnostima učenika i studenata na praktičnom radu;“.

Iza točke 39. dodaju se točke 40., 41., 42., 43., 44., 45. i 46. koje glase:

„40. škola i visoko učilište obveznici su doprinosa te obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa za osiguranje učenika i redovitih studenata koji nisu zdravstveno osigurani kao članovi obitelji osiguranika - na najnižu mjesečnu osnovicu;

41. osiguranik prema bilo kojoj od osnova osiguranja koji obavlja drugu djelatnost obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 23.c ovoga Zakona;

42. osiguranik prema osnovi boravka u inozemstvu privatnim poslom i to u državi s kojom Republika hrvatska ima zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, obveznik je doprinosa i placanja doprinosa - na najnižu mjesečnu osnovicu;

43. osiguranik prema osnovi produženoga mirovinskog osiguranja - stalni sezonski radnik i osiguranik samostalni umjetnik kojemu se sredstva za placanje doprinosa osiguravaju na teret državnog proračuna, u slučaju izbora više osnovice, obveznici su doprinosa i placanja doprinosa obracunanog na razliku između propisane i izabrane više osnovice;

44. osoba koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu i prema toj osnovi prima naknadu i osigurana je, obveznik je doprinosa iz osnovice prema clanku 23.b stavku 1. ovoga Zakona;

45. isplatitelj naknade osobi koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu:

45.1. obveznik je obracunanja i placanja doprinosa iz osnovice prema clanku 23.b stavku 1. ovoga Zakona i

45.2. obveznik je doprinosa te obveznik obracunanja i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 23.b stavku 2. ovoga Zakona“

Clanak 5.

U clanku 5. stavku 2. rijeci „i 2.“ brišu se.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Mjesečna osnovica za obracun doprinosa na osnovicu, obvezniku iz clanka 4. tocke 30.a ovoga Zakona, za radnika upućenog na obrazovanje, stručno usavršavanje ili poslijediplomski studij u inozemstvo, jest placa toga radnika prema stavku 1. ovoga clanka.“

Clanak 6.

U clanku 8. stavku 2. rijeci „i 2.“ brišu se.

Clanak 7.

Clanak 9. mijenja se i glasi:

„(1) Osnovica za obracun doprinosa iz osnovice, obvezniku doprinosa iz clanka 4. tocke 6. ovoga Zakona, jest drugi dohodak.

(2) Osnovica za obracun doprinosa na osnovicu, obvezniku doprinosa iz clanka 4. tocke 7.2. ovoga Zakona, jest drugi dohodak.

(3) Obveznik doprinosa po osnovi drugog dohotka koji je osiguran na osnovi radnog odnosa ili po nekoj drugoj osnovi, ili je korisnik prava na mirovinu od tuzemnog isplatitelja mirovine, a promijeni način oporezivanja te dohodak na toj osnovi utvrđuje kao razliku između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju, na temelju poslovnih knjiga, doprinose placa prema godišnjoj osnovici iz clanka 23.c ovoga Zakona.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga clanka, ne primjenjuje se odredba clanka 62.a ovoga Zakona niti odredbe clanka 4. tocke 6. i 7. ovoga Zakona.

(5) Osiguranik na osnovi samostalne djelatnosti novinara, športaša ili umjetnika kojemu su mjesečna osnovica, vrste i iznosi doprinosa utvrđeni rješenjem Porezne uprave a promijeni način oporezivanja dohotka od te djelatnosti, pa mu umjesto utvrđivanja dohotka kao razlike između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju, na temelju poslovnih knjiga, porez na dohodak od te djelatnosti utvrđuje i obustavlja isplatelj primitka, nema obvezu doprinosa prema ovome clanku ako se radi o dohotku ostvarenom s osnove te djelatnosti.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovoga clanka, ne primjenjuju se odredbe clanka 4. točke 6. i 7. ovoga Zakona.“

Clanak 8.

U clanku 10. iza rijeci „redovitog studenta“ briše se točka i dodaju se rijeci „umanjen za iznos naknade za posredovanje, koji je sadržan u naplacenom primitku.“

Clanak 9.

U clanku 11. iza rijeci „točka 9.“ dodaje se „i 9.a“.

Clanak 10.

Iza clanka 23. dodaju se clanci 23.a, 23.b i 23.c koji glase:

„Clanak 23.a

Mjesečna osnovica za obracun doprinosa na osnovicu za osiguranje samostalnog umjetnika jest umnožak prosjecne place i koeficijenta 1,2.

Clanak 23.b

(1) Mjesečna osnovica za obracun doprinosa iz osnovice, obvezniku iz clanka 4. točka 44. ovoga Zakona, jest iznos naknade osobi koja pruža pomoc i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu.

(2) Mjesečna osnovica za obracun doprinosa na osnovicu, obvezniku iz clanka 4. točka 45.2. ovoga Zakona, jest iznos naknade osobi koja pruža pomoc i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu.

Clanak 23.c

(1) Osnovica za obracun doprinosa na osnovicu, obvezniku doprinosa iz clanka 4. točka 41. ovoga Zakona, jest godišnja osnovica.

(2) Godišnja osnovica iz stavka 1. ovoga clanka ne može iznositi više od umnoška iznosa prosjecne place, koeficijenta 0,65 i brojke 12, razmjerno vremenu za koje se obveza utvrđuje.“

Clanak 11.

U clanku 24. stavku 1. rijeci „do 23“ zamjenjuju se rijecima „do 23.c“.

Clanak 12.

U clanku 25. stavku 2. iza brojke „10.“ stavlja se zarez i briše „i“, a iza brojke „23.“ dodaju se rijeci „i 23.c“.

Clanak 13.

U clanku 29. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Prema osnovici iz clanka 5. stavka 3. ovoga Zakona, obracunava se posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu, po stopi 10,0%.“

Clanak 14.

U clanku 30. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno od odredbe stavka 1. tocka 3. ovoga clanka, poslodavac koji ima obvezu placanja posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, prema posebnom propisu, doprinos za zapošljavanje obracunava po stopi 1,6%.“

Clanak 15.

U clanku 34. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno od odredbe stavka 1. tocka 4. ovoga clanka, poslodavac koji ima obvezu placanja posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, prema posebnom propisu, doprinos za zapošljavanje obracunava po stopi 1,6%.“

Clanak 16.

Clanak 36. mijenja se i glasi:

„Prema osnovici iz clanka 10. ovoga Zakona obracunava se doprinos iz osnovice, po stopama:

1. 5,0% doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima i
2. 0,5% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za osobe osigurane u određenim okolnostima.“

Clanak 17.

U clanku 40. stavku 1. tocka 3. briše se.

U stavku 2. tocka 4. briše se.

Clanak 18.

U clanku 50. rijeci „za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za prava u slucaju ozljede na radu i profesionalne bolesti“ zamjenjuju se rijecima „doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima“.

Clanak 19.

U clanku 51. stavku 1., rijeci „prema najnižoj mjesečnoj osnovici“ zamjenjuju se rijecima „iz clanka 23.a ovoga Zakona“.

U stavku 2., rijeci „prema najnižoj mjesečnoj osnovici“ zamjenjuju se rijecima „iz clanka 23.a ovoga Zakona“.

Clanak 20.

Clanak 52. mijenja se i glasi:

„Obveznik doprinosa iz clanka 4. tocke 18. ovoga Zakona, obracunava doprinose na osnovicu prema najnižoj mjesečnoj osnovici i to:

1. za osiguranika iz clanka 18. stavak 1. tocka 3. i clanaka 19. i 20. Zakona o mirovinskom osiguranju, po stopi 5,0% doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima, odnosno

2. za osiguranika iz clanka 12. tocke 1. – 3. i clanka 13. tocke 2. i tocke 4. - 10. Zakona o zdravstvenom osiguranju, po stopi 0,5% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za osobe osigurane u određenim okolnostima.“

Clanak 21.

Clanak 53. mijenja se i glasi:

„Obveznik doprinosa iz clanka 4. tocke 19. ovoga Zakona obracunava doprinose na najnižu mjesečnu osnovicu, i to:

1. za osiguranika - nezaposlenu osobu iz clanka 10. stavak 2. Zakona o mirovinskom osiguranju, kada je ta osoba osiguranik mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, po stopi 5,0% doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, odnosno

2. za osiguranika - nezaposlenu osobu iz clanka 18. stavak 1. tocka 2. Zakona o mirovinskom osiguranju, po stopi 5,0% doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima.“

Clanak 22.

Iza clanka 59. dodaje se novi clanak 59.a koji glasi:

“Clanak 59.a

Obveznik obracunavanja doprinosa iz clanka 4. tocka 37. ovoga Zakona obracunava doprinos na najnižu mjesečnu osnovicu, po stopi 20,0% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu.“

Clanak 23.

Clanak 60. mijenja se i glasi:

„Obveznik obracunavanja doprinosa iz clanka 4. tocke 39. ovoga Zakona, obracunava doprinose na osnovicu, prema najnižoj mjesečnoj osnovici, obvezniku doprinosa i placanja doprinosa iz clanka 4. tocka 17.3. ovoga Zakona, po stopama:

1. 5,0% doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima i

2. 0,5% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za osobe osigurane u određenim okolnostima.“

Clanak 24.

Iza clanka 60. dodaju se clanci 60.a, 60.b i 60.c koji glase:

„Clanak 60.a

Obveznik obracunavanja doprinosa iz clanka 4. tocke 40. ovoga Zakona obracunava doprinos na osnovicu prema najnižoj mjesečnoj osnovici, po stopi 15,0% za osnovno zdravstveno osiguranje.

Clanak 60.b

(1) Prema osnovici iz clanka 23.b. stavku 1. ovoga Zakona obracunava se doprinos iz osnovice, po stopi 20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti.

(2) Osiguraniku mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje prema osnovici iz stavka 1. ovoga clanka, obracunavaju se doprinosi iz osnovice po stopama:

1. 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i

2. 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

(3) Prema osnovici iz clanka 23.b stavku 2. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 15,0% za osnovno zdravstveno osiguranje,
2. 0,5% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti i
3. 1,7% doprinos za zapošljavanje.

Clanak 60.c

(1) Prema osnovici iz clanka 23.c ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 15,0% za osnovno zdravstveno osiguranje.

(2) Osiguraniku mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje obračunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i
3. 15,0% za osnovno zdravstveno osiguranje.“

Clanak 25.

Naslov pod IX. mijenja se i glasi:

„IX. OSLOBOĐENJA I IZNIMKE OD OBVEZE DOPRINOSA,
MIROVANJE OBVEZE DOPRINOSA I
PRIMJENA MEĐUNARODNIH UGOVORA O SOCIJALNOM OSIGURANJU“

Clanak 26.

U clanku 62. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Osiguranik prema osnovi poljoprivrede i šumarstva koji ne placa porez na dohodak od te djelatnosti, oslobada se od placanja doprinosa za zdravstveno osiguranje pošto navrší 65 godina života i uz uvjete uredene propisima o zdravstvenom osiguranju. Pravo na oslobodenje utvrđuje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i o tome izvješćuje Poreznu upravu.“

U stavku 3. rijeci „i 2.“ brišu se.

Clanak 27.

Iza clanka 62. dodaju se clanci 62.a i 62.b koji glase:

„Clanak 62.a

Iznimno od odredbe clanka 3. tocke 5.a. ovoga Zakona, drugim dohotkom ne smatraju se primici ostvareni na osnovi:

1. naknade za iskorištavanje autorskog prava,
2. naknade za isporučeno umjetnicko djelo,
3. nagrade ucenicima i redovitim studentima za vrijeme prakticnog rada i naukovanja,
4. stipendije,
5. športske stipendije,
6. potpore isplacene obitelji za slučaj smrti radnika,
7. pomoci za školovanje djece do 15. godine života, odnosno do završetka osmogodišnjeg školovanja,

8. stalne mjesečne nagrade koju redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti primaju sukladno s odredbama posebnog propisa,

9. naknade športskim sucima i delegatima prema kriterijima uređenima propisom koji donosi ministar financija na prijedlog ministra obrazovanja, znanosti i športa.

Članak 62.b

Ako se osnovica za obracun doprinosa, prema člancima 9. ili 23.c ovoga Zakona, temelji na drugom dohotku ili na godišnjem dohotku od druge djelatnosti koji se, prema propisima o mirovinskom osiguranju, odnosi na staž osiguranja ostavitelja do njegove smrti, ne postoji obveza doprinosa prema toj osnovici.“

Članak 28.

Članak 63. mijenja se i glasi:

„(1) Osoba koja ima prebivalište ili uobicajeno boravište u državi s kojom Republika Hrvatska nije sklopila ugovor o socijalnom osiguranju, obveznik je doprinosa u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Pri utvrđivanju obveze doprinosa osobi koja ima prebivalište ili uobicajeno boravište u državi s kojom je Republika Hrvatska sklopila ugovor o socijalnom osiguranju, postupa se u skladu s odredbama toga ugovora.

(3) Osoba koja ima prebivalište ili uobicajeno boravište u Republici Hrvatskoj a obvezno je osigurana u državi s kojom Republika Hrvatska nije sklopila ugovor o socijalnom osiguranju, obveznik je doprinosa u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(4) Pri utvrđivanju obveze doprinosa osobi koja ima prebivalište ili uobicajeno boravište u Republici Hrvatskoj, a obvezno je osigurana u državi s kojom je Republika Hrvatska sklopila ugovor o socijalnom osiguranju, postupa se u skladu s odredbama toga ugovora.“

Članak 29.

Članak 64. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Obvezniku kojemu se mjesečna osnovica i mjesečna obveza doprinosa za uplatu utvrđuju rješenjem Porezne uprave prema članku 70. ovoga Zakona, miruje obveza utvrđena rješenjem, i to:

1. osiguraniku koji ima pravo na naknadu place na teret zdravstvenog osiguranja ili na teret sredstava državnog proračuna - tijekom vremena u kojemu ima to pravo te

2. osiguraniku - roditelju djeteta s težim smetnjama u razvoju koji ima pravo na dopust ili na rad s polovicom punoga radnog vremena poradi njege djeteta, sukladno s propisima o socijalnoj skrbi i na toj osnovi ima pravo na naknadu place na teret socijalne skrbi - tijekom vremena u kojemu ima to pravo.“

Iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2., 3., 4. i 5. koji glase:

„(2). Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka osiguraniku koji ima pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena poradi njege djeteta i na toj osnovi ima pravo na naknadu place, obveza doprinosa miruje tijekom vremena u kojemu ima pravo na naknadu place i razmjerno radnom vremenu.

(3) Vrijeme mirovanja obveze doprinosa prema stavku 1. točki 1. ovoga članka utvrđuje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i o tome izvješćuje Poreznu upravu.

(4) Vrijeme mirovanja obveze doprinosa prema stavku 1. točki 2. i stavku 2. ovoga članka utvrđuje nadležni centar za socijalnu skrb i o tome izvješćuje Poreznu upravu.

(5) Isplatelji naknade place iz stavaka 3. i 4. ovoga članka dužni o iznosu isplacene naknade place odnosno iznosu prava na naknadu place u slučaju kada nije isplacena, datumu početka i završetka prava na naknadu place (vremenu tijekom kojega miruje obveza sukladno odredbama stavaka 1. i 2. ovoga članka) te o obracunanim doprinosima prema naknadi place izvijestiti Središnji registar osiguranika na način i rokovima utvrđenim posebnim propisom.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 6.

Članak 30.

Iza članka 64. dodaje se članak 64.a koji glasi:

„Članak 64.a

(1) Obvezniku iz članka 4. točke 12. i 14.4. kojemu je mjesečna osnovica za obracun doprinosa poduzetnicka placu a sam je obveznik obracunanavanja, placanja te izvješćivanja, obveza doprinosa miruje tijekom vremena u kojemu ostvaruje pravo na naknadu place na teret zdravstvenog osiguranja ili na teret sredstava državnog proračuna odnosno pravo na naknadu place sukladno s propisima o socijalnoj skrbi.

(2) Dokaz o razdoblju za koje ostvaruje pravo na naknadu place i za koje ima pravo na mirovanje obveze prema stavku 1. ovoga članka obveznik prilaže uz mjesečno izvješće koje podnosi Poreznoj upravi.

(3) Ako si obveznik iz stavka 1. ovoga članka za vrijeme u kojemu ima pravo na mirovanje obveze doprinosa isplacuje poduzetnicku placu, taj se primitak smatra drugim dohotkom prema članku 3. točka 5.a ovoga Zakona i osnovicom za obracun doprinosa prema članku 9. ovoga Zakona.

(4) Isplatelji naknade place obvezniku iz stavka 1. ovoga članka dužni o iznosu isplacene naknade place, datumu početka i završetka prava na naknadu place (vremenu tijekom kojega miruje obveza sukladno stavku 1. ovoga članka) te o obracunanim doprinosima prema naknadi place izvijestiti Središnji registar osiguranika na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisom.“

Članak 31.

U članku 66. stavku 1. iza brojke „38.“ stavlja se zarez te dodaje brojka „60.b“, a iza riječi „razlike place,“ dodaje se riječ „naknade osobi koja pruža pomoć i njegu“.

U stavku 2. iza riječi „u cijelosti placu“ stavlja se zarez i dodaju riječi „razliku place, naknadu osobi koja pruža pomoć i njegu,“, iza riječi „a ne isplacene place“ stavlja se zarez i dodaju riječi „razlike place, naknade osobi koja pruža pomoć i njegu ili poduzetnicke place“, a riječi „isplata place“ zamjenjuju se riječju „isplata“.

Članak 32.

U članku 67. stavku 2. iza brojke 53. stavlja se zarez te briše „i“, a iza brojke „60.“ dodaje se „i 60.a“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Doprinosi po stopama iz članka 60.c ovoga Zakona obračunavaju se istodobno s obračunom poreza na dohodak na toj osnovi.“

Članak 33.

U članku 68. stavku 1. riječ „primitka“ briše se.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ako je drugi dohodak naplaćen neposredno iz inozemstva ili od fizičke osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost, doprinosi po stopama propisanim člankom 35. ovoga Zakona obračunavaju se u roku propisanom za plaćanje poreza na dohodak.“

Članak 34.

U članku 70. stavku 1. iza brojke „57.“ stavlja se zarez i briše „i“, a iza brojke „58.“ dodaju se riječi „i 60.c“.

Iza stavka 1. dodaju se stavci 2., 3. i 4. koji glase:

„(2) Obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 34. ovoga Zakona - strancu koji osigurava članove svoje obitelji, osnovica i iznosi doprinosa utvrđuju se posebnim rješenjem za svakoga osiguranog člana obitelji.

(3) Izreka rješenja iz stavka 1. ovoga članka kojim se utvrđuje osnovica i iznosi doprinosa osobito sadrži osnovu osiguranja u skladu s posebnim propisima odnosno osnovu po kojoj je utvrđena obveza doprinosa, razdoblje na koje se osnovica odnosi, vrstu doprinosa, iznose doprinosa za uplatu, nalog za uplatu doprinosa, dospijee plaćanja obveze te obvezu plaćanja zatezних kamata ako se dospjela obveza ne uplati u propisanom roku.

(4) Rješenje o mjesečnoj osnovici, vrsti i iznosima doprinosa iz stavka 1. ovoga članka donosi se za svako obračunsko razdoblje (kalendarsku godinu), a mjesečne obveze doprinosa utvrđene rješenjem vrijede za svaki mjesec obračunskog razdoblja, odnosno do prestanka svojstva osiguranika po istoj osnovi osiguranja unutar obračunskog razdoblja.“

Članak 35.

Iza članka 70. dodaje se članak 70.a koji glasi:

„Članak 70.a

Ako je prema odredbama ovoga Zakona propisana obveza doprinosa po više osnova ili za isto razdoblje osiguranja istom obvezniku, obveza doprinosa postoji i doprinosi se obračunavaju i plaćaju prema svakoj od osnovica propisanih za obračun doprinosa prema toj osnovi odnosno prema istom razdoblju osiguranja, pa se više osnovica za isto razdoblje osiguranja istog obveznika međusobno ne isključuju.“

Članak 36.

U članku 71. stavku 1. iza riječi „razlike place“ dodaje se zarez i riječi „naknade osobi koja pruža pomoć i njegu“,

U stavku 2. iza riječi „placa“ stavlja se zarez i dodaju riječi „naknada osobi koja pruža pomoć i njegu, razlika place odnosno poduzetnička placa“.

Clanak 37.

Clanak 76. mijenja se i glasi:

„(1) Doprinosi obracunani prema clanku 67. stavku 3. ovoga Zakona, prema godišnjem dohotku, dospijevaju na naplatu u roku petnaest dana od dana dostave rješenja.

(2) Doprinosi obracunani prema clanku 68. stavku 2. ovoga Zakona, u slucaju drugog dohotka naplacenoga neposredno iz inozemstva ili od druge fizicke osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost, dospijevaju na naplatu u roku za placanje poreza na dohodak.

(3) Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu, koji obracunava Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje osiguraniku s osnove putovanja u inozemstvo privatnim poslom, sukladno a odredbom clanka 4. tocke 20.3. ovoga Zakona, dospijeva na naplatu prije odlaska u inozemstvo.“

Clanak 38.

Iza clanka 77. dodaje se clanak 77.a koji glasi:

„Clanak 77.a

Iznimno od odredbe clanka 77. ovoga Zakona, kad je kod istoga poslodavca ili isplatitelja drugog dohotka, tijekom obracuskog razdoblja (kalendarske godine) za odredeno razdoblje osiguranja i za određenoga osiguranika ispunjena obveza placanja doprinosa za mirovinsko osiguranje do propisane najviše godišnje osnovice, poslodavac odnosno isplatitelj drugog dohotka može primijeniti najvišu godišnju osnovicu, te doprinose za mirovinsko osiguranje obracunati samo do iznosa najviše godišnje osnovice propisane za razdoblje za koje se isplacuje placa odnosno drugi dohodak.“

Clanak 39.

Naslov pod XIV. mijenja se i glasi:

«XIV. OBVEZA IZVJEŠĆIVANJA I DOSTAVE PODATAKA»

Clanak 40.

Clanak 78. mijenja se i glasi:

„(1) Obveznik obracunavanja doprinosa prema clanku 66. stavcima 1. i 2., clanku 67. stavcima 1. i 2. te prema clancima 68. i 69. ovoga Zakona, dužan je izvijestiti:

1. Središnji registar osiguranika, na razini pojedinog osiguranika - o osiguraniku obveznog mirovinskog osiguranja, o vrsti i iznosu osnovice, te o vrsti i iznosu doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, te o ostalim podacima, na nacin i u rokovima uredenima posebnim propisom.

2. Poreznu upravu, na razini obveznika obracunavanja i placanja doprinosa - o broju osiguranika, vrsti i iznosu osnovice, vrsti i iznosu obracunanih doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, za obvezno zdravstveno osiguranje i osiguranje za slucaj nezaposlenosti kao io ostalim podacima, na nacin i u rokovima uredenim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te propisima o porezu na dohodak.

(2) Ako se osnovica za obracun doprinosa prema clancima 5. ili 8. ovoga Zakona temelji na placi odnosno radu koji se, prema propisima o mirovinskom osiguranju, odnosi na staž osiguranja ostavitelja do njegove smrti, osnovica se pripisuje ostavitelju, doprinosi obracunavaju, obustavljaju i uplacuju i ime i za racun staža mirovinskog osiguranja ostavitelja te se u tom smislu i izvješćuje.

(3) Obveznik obračunavanja doprinosa prema clanku 67. stavku 2., ovoga Zakona dužan je izvijestiti Poreznu upravu i Središnji registar osiguranika o obvezniku plaćanja doprinosa ako, prema odredbama ovoga Zakona, obvezu plaćanja obračunanog doprinosa ima druga osoba.“

Clanak 41.

Clanak 79. mijenja se i glasi:

„Porezna uprava dužna je dostaviti podatke:

1. Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje podatke o osiguraniku odnosno obvezniku doprinosa, o razdoblju na koje se odnosi osnovica i obveza doprinosa, te o iznosu mjesečne osnovice, vrsti i iznosu doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti utvrđene rješenjem,

2. Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje podatke o osiguraniku odnosno obvezniku doprinosa, o razdoblju na koje se odnosi osnovica i obveza doprinosa te o iznosu mjesečne osnovice, vrsti i iznosu doprinosa za zdravstveno osiguranje utvrđene rješenjem,

3. Središnjem registru osiguranika podatke o osiguraniku odnosno obvezniku doprinosa, o razdoblju na koje se odnosi osnovica i obveza doprinosa te o iznosu mjesečne osnovice, o vrsti i iznosu doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje utvrđene rješenjem,

4. Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i Središnjem registru osiguranika podatke o stanju duga doprinosa po osiguraniku - obvezniku doprinosa kada su, prema posebnim propisima, za utvrđivanje svojstva osiguranika (pocetak ili prestanak) te utvrđivanje prava iz osiguranja, uvjetovani plaćanjem doprinosa.“

Clanak 42.

Iza clanka 79. dodaje se clanak 79.a koji glasi:

„Clanak 79.a

Središnji registar osiguranika dužan je dostaviti podatke:

1. Poreznoj upravi, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje podatke o osiguraniku mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje koji je dobrovoljno pristupio tom osiguranju,

2. Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i Hrvatskom zavodu za zapošljavanje podatke po osiguraniku prikupljene od obveznika izvješćivanja na način i u rokovima utvrđenima posebnim propisom,

Clanak 43.

Clanak 80. mijenja se i glasi:

„(1) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje dužni su Poreznoj upravi dostavljati podatke o osiguraniku mirovinskog odnosno zdravstvenog osiguranja kojemu se mjesečna osnovica, vrsta i iznosi doprinosa utvrđuju rješenjem, o osnovi po kojoj je osiguran, datumu početka i prestanka osiguranja po istoj osnovi osiguranja i svaku drugu promjenu koja ima utjecaja na utvrđivanje mjesečne osnovice, vrste i iznosa obveze doprinosa.

(2) Ako je prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ista osoba osiguranik mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, ali po različitim osnovama osiguranja za utvrđivanje mjesečne osnovice, vrste i iznosa doprinosa mjerodavni su podaci mirovinskog osiguranja, a ako su za istu osobu

dostavljeni različiti podaci o početku odnosno prestanku osiguranja mjerodavan je raniji datum o početku a kasniji datum o prestanku svojstva osiguranika.

(3) Ako su podaci iz stavka 1. ovoga članka za osiguranika zaprimljeni samo od jednoga od zavoda a po istoj osnovi postoji obveza osiguranja iz djelokruga drugoga osiguranja, mjesečna osnovica utvrđuje se prema osnovi osiguranja u zavodu od kojega su zaprimljeni podaci i obračunavaju se svi doprinosi propisani za obračun prema toj osnovici.

(4) Iznimno, odredba stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na osiguranika koji je to svojstvo samo u jednom osiguranju stekao do 31. prosinca 2004., na osiguranika vjerskog službenika te na osiguranika kada je posebnim propisom ili međudržavnim ugovorom uređeno drugačije.“

Članak 44.

U članku 81. stavak 3. briše se.

Članak 45.

U članku 82. stavak 7. mijenja se i glasi: briše se.

„(7) Postupak utvrđivanja zastare provodi Porezna uprava o čemu donosi rješenje.“

Dodaje se stavak 8. koji glasi:

„(8) Zavod od kojega je Porezna uprava preuzela podatak o iznosu salda doprinosa, odnosno Središnji registar osiguranika za doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, radi utvrđivanja zastare prava na naplatu ili na povrat doprinosa koji se odnosi na saldo doprinosa, ima obavezu Poreznoj upravi dostaviti dokumentaciju o razdoblju na koje se saldo doprinosa odnosi te podatke o početku i o prekidu zastare, podatke i dokumentaciju o službenim radnjama usmjerenima na utvrđivanje ili naplatu dostavljenima dužniku na znanje te o radnjama dužnika doprinosa dostavljenima zavodu odnosno Središnjem registru osiguranika na znanje.“

Članak 46.

U članku 83. stavku 1. na kraju teksta umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi „a rješenje iz članka 76. stavak 1. ovoga Zakona donosi Porezna uprava na temelju podataka o dohotku od druge djelatnosti, koji su iskazani u godišnjoj prijavi poreza na dohodak ili na temelju podataka utvrđenih u postupku utvrđivanja dohotka prema propisima o porezu na dohodak i Općem poreznom zakonu.“

Stavci 2., 3. i 4. brišu se.

Članak 47.

Članak 84. mijenja se i glasi:

„(1) Na temelju rješenja Porezne uprave iz članka 82. stavka 7. ovoga Zakona, kojim se utvrđuje zastara prava na naplatu doprinosa, iznos dugovanja za ciju je naplatu nastupila zastara otpisuje se.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka obvezno sadrži razdoblje na koje se odnosi osnovica prema kojoj je doprinos utvrđen i dostavlja se zavodu na čiji se djelokrug osiguranja otpisani doprinos odnosi.

(3) Iznimno od odredaba ovoga Zakona i drugih propisa koji uređuju pitanja zastare prava na naplatu doprinosa, osiguranik koji je sam za sebe obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa može na vlastiti zahtjev, naknadno, u cijelosti uplatiti doprinos koji je otpisan zbog zastare, a u svrhu ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja.

(4) Način postupanja prema stavku 3. ovoga članka, uz suglasnost ministra financija, uređuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje općim aktom.“

Članak 48.

U članku 85. stavku 1. iza riječi „riznice“ stavlja se točka te se brišu riječi „pozivom na brojcanu oznaku (šifru) propisanu naredbom o uplaćivanju prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba, koju donosi ministar financija“.

U stavku 2. iza riječi „osiguranika“ stavlja se točka te se brišu riječi „pozivom na brojcanu oznaku (šifru) propisanu naredbom o uplaćivanju prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba, koju donosi ministar financija“.

Članak 49.

Članak 86. mijenja se i glasi:

„(1) Pitanja postupka utvrđivanja doprinosa i inspekcijskog nadzora zakonitosti obračunavanja i plaćanja doprinosa, naplate, plaćanja kamata u slučaju neplaćanja u propisanim rokovima, povrata više uplaćenih doprinosa i doprinosa plaćenih bez pravne osnove, otpisa nenaplativih doprinosa, prodaje duga, zastare, odgode naplate te jamstva i ostala pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, Porezna uprava provodi prema odredbama Općeg poreznog zakona.

(2) Rješenje Porezne uprave doneseno na temelju odredaba ovoga Zakona smatra se poreznim aktom, odnosno poreznim rješenjem sukladno odredbama Općeg poreznog zakona.“

Članak 50.

Iza članka 86. dodaje se članak 86.a koji glasi:

„Članak 86.a

(1) Porezna uprava knjigovodstveno evidentira saldo doprinosa preuzet od zavoda odnosno Središnjeg registra osiguranika, obvezu doprinosa utvrđenu rješenjem Porezne uprave, obvezu doprinosa što je utvrdi obveznik obračunavanja i iskaže na izvješću, obvezu doprinosa utvrđenu u nadzoru a koja nije obuhvaćena u preuzetom saldu doprinosa, rješenju Porezne uprave ili izvješću, promjenu iznosa salda doprinosa dostavljenu u pisanom obliku od nadležnog zavoda odnosno od Središnjeg registra osiguranika te evidentira uplatu i povrat doprinosa te zaračunava zatezne kamate ako obveza nije plaćena u propisanom roku.

(2) O nenaplativosti doprinosa Porezna uprava donosi rješenje na temelju kojega se nenaplativi dug otpisuje.

(3) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka obvezno sadrži razdoblje na koje se odnosi osnovica prema kojoj je doprinos utvrđen i dostavlja se zavodu na čiji se djelokrug osiguranja nenaplativi doprinos odnosi.

(4) Radi ispravnog evidentiranja duga koji se odnosi na saldo doprinosa, obračuna zatezних kamata i postupka naplate, zavod, od kojega je zaprimljen podatak o iznosu duga i u kojem je dug nastao, odnosno Središnji registar osiguranika, dužan je Poreznoj upravi, u roku

30 dana od dana dostave pisanog podneska, dostaviti vjerodostojnu dokumentaciju o nastanku obveze, podatak o razdoblju na koje se obveza odnosi pri čemu se iznos duga treba razvrstati na glavnici i na obracunane zatezne kamate, glavnici razvrstati po razdobljima a obracunane zatezne kamate razvrstati prema prethodno razvrstanoj glavnici.

(5) Radi utvrđivanja nenaplativosti duga koji se odnosi na saldo doprinosa, zavod od kojega je zaprimljen podatak o iznosu duga i u kojem je dug nastao, odnosno Središnji registar osiguranika, dužan je Poreznoj upravi, u roku 30 dana od dana dostave pisanog podneska, dostaviti dokumentaciju o službenim radnjama usmjerenima naplatu duga dostavljenima dužniku na znanje i o radnjama dužnika dostavljenima zavodu, odnosno Središnjem registru osiguranika na znanje.

(6) Iznimno od odredaba ovoga Zakona i drugih propisa koji uređuju pitanja otpisa doprinosa, osiguranik koji je sam za sebe obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa može na vlastiti zahtjev, naknadno uplatiti doprinos koji je otpisan zbog nenaplativosti, u svrhu ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja.

(7) Način postupanja prema stavku 6. ovoga članka, uz suglasnost ministra financija, uređuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje općim aktom.“

Članak 51.

U članku 87. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, prema osnovicama koje se odnose na staž osiguranja za razdoblje do zaključno 31. prosinca 2002. doprinosi se obračunavaju u skladu s propisima koji su vrijedili na dan 31. prosinca 2002., osim doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti koji se ne obračunavaju ako se osnovica odnosi na razdoblje u kojemu nije postojala obveza tih doprinosa.“

Članak 52.

U članku 88. riječi „tajnosti podataka“ zamjenjuju se riječima „zaštiti tajnosti podataka i drugih propisa kojima je utvrđena zaštita tajnosti podataka“.

Članak 53.

U članku 89. stavku 1. točki 4. riječi „primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada“ zamjenjuju se riječima „drugog dohotka“.

U stavku 3. točki 4. riječi „primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada“ zamjenjuju se riječima „drugog dohotka“.

Iza stavka 4. dodaju se stavci 5., 6. i 7. koji glase:

„(5) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se obveznik izvješćivanja ako u propisanim roku ne izvijesti Poreznu upravu (članak 78. stavak 1. točka 2. ovoga Zakona).

(6) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 5. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

„(7) Kazna prema stavcima 5. i 6. ovoga članka ne izriče se ako je za isti prekršaj kazna izrečena prema propisima o porezu na dohodak.“

Clanak 54.

Clanak 96. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ovlašćuje se ministar financija da u roku 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese propis kojim će se urediti pitanja vezana uz odredbe clanka 5., clanka 8., clanka 9., clanka 23.c, clanka 24., clanka 27., clanka 28., clanka 62.a točka 9., clanka 64., clanka 64.a, clanka 70., clanka 77., clanka 79., clanka 80., clanka 82., clanka 83., clanka 84. i clanka 86. ovoga Zakona te ostala pitanja vezana uz provedbu odredaba ovoga Zakona.“

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Ovlašćuje se ministar financija da način i rokove izvješćivanja o obracunanim doprinosima iz clanka 78. stavka 1. točke 2. te stavaka 2. i 3. ovoga Zakona uredi propisom kojim se uređuje izvješćivanje o obracunanom porezu na dohodak.“

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Clanak 56.

Clanak 97. mijenja se i glasi:

„(1) Do donošenja rješenja kojim se utvrđuju mjesečna osnovica, vrsta i iznosi doprinosa u skladu s odredbom clanka 70. ovoga Zakona, obveznik je dužan placati predujam doprinosa za tekuće razdoblje u mjesečnom iznosu jednakom iznosu obveze za mjesec prosinac prethodne godine i u rokovima za uplatu doprinosa propisanim ovim Zakonom.

(2) Ako je predujmom iz stavka 1. ovoga clanka uplacena obveza u iznosu manjem od mjesečne obveze utvrđene rješenjem, razlika dospijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu koji slijedi iza mjeseca u kojemu je rješenje uručeno obvezniku doprinosa.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Clanak 56.

(1) Središnji registar osiguranika dužan je Poreznoj upravi dostaviti podatke o saldu doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

(2) Saldo doprinosa iz stavka 1. ovoga clanka sadrži iznos duga odnosno preplate na dan 1. siječnja 2005., i to glavnica duga odvojenu od iznosa zateznih kamata koje su obracunate a nisu naplacene do 31. prosinca 2004., za svaku godinu na koju se glavnica i kamate odnose.

(3) Za svaku promjenu iznosa salda doprinosa iz clanka 94. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga clanka mjerodavan je zavod u kojemu je saldo nastao, odnosno Središnji registar osiguranika.

(4) Pod promjenom salda doprinosa, prema stavku 3. ovoga clanka, podrazumijeva se:

1. promjena iznosa koji je predan Poreznoj upravi, i to povećanje ili umanjeње iznosa nastalog naknadnim obracunom ili ispravkom pogrešnog obracuna te obracuna kamata,
2. odvajanje kamata od glavnice prema kojoj su kamate zaracunate,
3. zaduženje doprinosom za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti odnosno doprinosom za zdravstveno osiguranje za razdoblje osiguranja do zaključno 31. prosinca 2002. u nadležnosti zavoda,

4. zaduženje doprinosom za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za razdoblje osiguranja do zaključno 31. prosinca 2004. u nadležnosti Središnjeg registra osiguranika i

5. drugi ispravci iznosa.

(5) O promjeni iznosa salda mjerodavan zavod, odnosno Središnji registar osiguranika za doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, dužan je pismeno izvijestiti Poreznu upravu o obvezniku doprinosa, vrsti i iznosu doprinosa za zadužiti ili razdužiti, datumu dospijeca, odvojeno glavnice od obracunanih zateznih kamata.

Članak 57.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine, broj 175/03).

Članak 58.

Obvezuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da u roku 15 dana od dana donošenja ovoga Zakona utvrdi i objavi pročišćeni tekst Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja.

Članak 59.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, a primjenjuje se od 1. siječnja 2005.

VI. OBJAŠNJENJE ODREDBA NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Članak 1. Zakona dopunjuje se riječima „obveza plaćanja doprinosa za financiranje obveznih osiguranja“ jer je ta odredba nedostajala ili je bila na različite načine uređena propisima o obveznim osiguranjima pa se ovime uređuje jedinstveno za sva obvezna osiguranja.

Uz članak 2.

Odredba članka 2. Zakona dopunjuje se novim vrstama doprinosa, i to:

- doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima i
- poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za osobe osigurane u određenim okolnostima.

Pod „posebnim okolnostima“ smatraju se:

- osiguranje za slučaj invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti prema člancima 18., 19. i 20. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 102/98 do 30/04) te
- prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti prema člancima 10. do 13. Zakona o zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj 94/01 do 117/03).

Uz članak 3.

Odredbe članka 3. Zakona dopunjene su novim pojmovima ili su pojmovi dodatno pojašnjeni:

U točki 3. riječi «primitak od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada» zamjenjuju se riječima «drugi dohodak» radi usklađivanja pojmova vezano uz izmjene propisa o porezu na dohodak.

U točki 4. zamjenjuju se riječi radi usklađivanja pojmova vezano uz izmjene propisa o porezu na dohodak.

Pojam *druga djelatnost* (**točka 5.**) promijenjen je u skladu s predloženim pojmovima iz novoga Zakona o porezu na dohodak, te uređuje da se pod drugom djelatnosti razumijeva registrirana djelatnost osobe koja tu djelatnost obavlja uz radni odnos i osigurana je na osnovi radnog odnosa ili je osigurana po nekoj drugoj osnovi ili je korisnik mirovine, a djelatnost od te djelatnosti utvrđuje na kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka, na temelju poslovnik knjiga u skladu s propisima po porezu na dohodak.

Dodan je novi pojam *drugi dohodak* (**točka 5.a**), u skladu sa novom definicijom oporezivog dohotka predloženom u novom Zakonu o porezu na dohodak, prema kojem se uvodi jedinstveni pojam „drugi dohodak“ za sve dohotke koji nisu obuhvaćeni dohotkom od nesamostalnoga rada (placom, mirovinom, naknadom osobi koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu ili poduzetničkom placom prema kojoj je propisana obveza obracuna doprinosa) niti dohotkom od samostalne djelatnosti (obrta, slobodnog zanimanja, poljoprivrede i šumarstva), niti dohotkom od kapitala i osiguranja.

Dodan je novi pojam *drugi subjekt* (**točka 5.b**), jer se višeput pojavljuje u tekstu Zakona, a ima oznaciti osobu koja nije pravna niti fizička osoba.

Dodan je novi pojam *godišnja osnovica* (**točka 5.c**), a odnosi se na osnovicu za obracun doprinosa prema dohotku ostvarenom od druge djelatnosti, na godišnjoj razini i prema kojoj se obracunavaju doprinosi obveznicima koji tu djelatnost obavljaju uz radni odnos ili osiguranje na drugoj osnovi odnosno uz korištenje prava na mirovinu.

Pojam *isplatitelj primitka* (**točka 7.**) mijenja se u *isplatitelj drugog dohotka* zbog već navedenih promjena u novom Zakonu o porezu na dohodak. Ujedno se taj pojam proširuje teka da se isplatiteljem smatraju i inozemna organizacija (podružnica, međunarodna organizacija i ustanova) sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja ne uživa diplomatski imunitet, diplomatska misija, konzularni ured strane države i međunarodna organizacija ili predstavništvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji uživaju diplomatski imunitet te poduzetnik koji od samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva plaća porez na dobit, kad je osiguran po drugoj osnovi, a isplaćuje si poduzetnicku placu.

Pojmom *isplatitelj primitka* (**točka 7.a**) pojašnjava se da je riječ o isplatitelju primitaka za rad učenika i studenata preko posrednika pri zapošljavanju.

Pojam *isplatitelj naknade* (**točka 7.b**) odnosi se na ministarstvo mjerodavno za prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Pojam *izdatak u propisanom iznosu* (**točka 7.c**) pojašnjava da se radi o iznosu koji se izracunava primjenom postotka, propisanoga Zakonom o porezu na dohodak, a poreznom se obvezniku priznaje kao umanjenje primitka pri utvrđivanju osnovice poreza na dohodak od drugoga dohotka.

Pojmom *naknada osobi koja pruža pomoć i njegu* (**točka 13.a**) pojašnjava se da je riječ o naknadi osobi koja pruža pomoć i njegu hrvatskom branitelju iz Domovinskoga rata i koja je po toj osnovi osigurana.

Pojmom *naknada športskom sucu i delegatu* (**točka 13.b**) pojašnjava se da je riječ o naknadi isplaćenju športskom sucu i delegatu za sudjelovanje na natjecanjima amaterskih športskih klubova te na natjecanjima uceničkih i studentskih športskih sudova.

Pojmom *naknada za iskorištavanje autorskog prava* (**točka 13.c**) pojašnjava se da je riječ o primitku koji se isplaćuje autoru za isporuku djela i to na temelju posebnog ugovora kojim autor djela dozvoljava njegovo korištenje.

Pojmom *naknada za isporučeno umjetničko djelo* (**točka 13.d**) pojašnjava se da je riječ o primitku isplaćenju za isporuku djela koje ima obilježje umjetničkog djela i što se dokazuje potvrdom mjerodavna strukovne udruge.

U točki 14. pojam *naknada place* dopunjuje se na način da se taj pojam odnosi i na naknadu place koja se isplaćuje prema propisima o socijalnoj skrbi.

Pojam *obveznik doprinosa* (**točka 15.**) dopunjuje se izricitim navođenjem da je doprinose dužan plaćati osiguranik (prethodno osigurana osoba), ali i svaka druga osoba koja je poslovno aktivna kada ostvaruje primitke ili obavlja samostalnu djelatnost, čak i ako nije osigurana na toj osnovi pa joj se status u osiguranju uređuje nakon što uplati doprinose, te pravna i fizička osoba, Republika Hrvatska kada je posebnim zakonom propisano da su neke

obveze teret državnog proračuna i drugi subjekti kada je Zakonom propisano da su dužni placati doprinos u korist osiguranika.

Novi pojam *obveznik izvješćivanja* (**točka 15.a**) pojašnjava tko je obavezan izvijestiti i što se smatra obvezom izvješćivanja.

Pojam *obveza obracunavanja* (**točka 16.**) dopunjuje se objašnjenjem što znači obracunati i kako obracunane iznose iskazati u knjigovodstvenim evidencijama.

Pojam *poduzetnicka placa* (**točka 20.**) izmijenjen je na način da se preciznije pojašnjava da je riječ o više vrsta primitaka koji se smatraju poduzetnickom placom i prema kojima postoji obveza doprinosa.

Pojam *pomorac* (**točka 22.**) mijenja se tako da se jasno određuje kako se tim pojmom razumijeva samo osoba koja nema zasnovan radni odnos prema Zakonu o radu a to može biti kada plovi na brodu pod stranom zastavom a kada plovi na brodu koji vije hrvatsku zastavu samo ako s brodarom nije zaključio ugovor o radu (bez obzira kuda brod plovi - tuzemnim ili međunarodnim vodama). Naprotiv, kada plovi na brodu koji vije hrvatsku zastavu (bez obzira kuda brod plovi - tuzemnim ili međunarodnim vodama) a s brodarom ima zaključen ugovor o radu sukladno s propisima radu, ima prava i obveze iz radnog odnosa kao zaposlenik a brodar ima obveze poslodavca, a u vezi s obveznim osiguranjem radnika i doprinosa za obvezna osiguranja, ima obvezu svakog drugog poslodavca uređenu ovim Zakonom.

Pojam *poslodavac* (**točka 23.**) proširuje se tako da se poslodavcem smatra diplomatski predstavnik, odnosno konzul u Republici Hrvatskoj koji za svoje osobne potrebe zapošljava hrvatske državljane, što je vezano uz odredbe Bečke konvencije koja uređuje obvezu diplomatskog, odnosno konzularnog predstavnika strane države da u državi u kojoj obnaša dužnost, zapošljava državljane te države.

Pojam *primitak* (**točka 26.**) odnosi se samo na primitak za rad učenika i studenata i u tom se smislu tekst dopunjuje.

Pojmom *registrirana djelatnost* (**točka 30.a**) pojašnjava se da je riječ o samostalnoj djelatnosti (obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede te ostalim samostalnim djelatnostima) koja je upisana u odgovarajući registar mjerodavnog tijela za izdavanje odobrenja a i u slučaju kad je upisana u registar poreznih obveznika.

Pod pojmom *saldo doprinosa* (**točka 30.b**) podrazumijeva se saldo doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za zdravstveno osiguranje što su ga zavodi knjigovodstveno prenijeli Poreznoj upravi sa stanjem na dan 1. siječnja 2003. i saldo doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje što će ga REGOS predati Poreznoj upravi sa stanjem na dan 1. siječnja 2004.

Pojmovi *samostalne djelatnosti obrta, poljoprivrede i šumarstva te slobodnog zanimanja* (**točke 31., 32. i 33.**) dopunjeni su tako da upućuju koje se djelatnosti smatraju obrtom, koje slobodnim zanimanjem, te što se smatra samostalnom djelatnosti poljoprivrede i šumarstva.

Pojmom *ostale samostalne djelatnosti* (**točka 33.a**) obuhvaćena je samostalna djelatnost zubnoga tehničara, fizioterapeuta, no vinara i filmskoga radnika, koje se djelatnosti izdvajaju svojim specifičnostima.

Novi pojam *stipendija* (**točka 35.a**) pojašnjava da se stipendijom smatra novčani iznos koji se, na temelju ugovora, mjesečno, isplaćuje učeniku ili studentu za redovito školovanje. Ovime se osigurava primjena tako da se ograničava iznos (na mjesečnu razinu) i obvezuje na redovitost isplate.

Novi pojam *športska stipendija* (**točka 35.b**) koji pojašnjava da se športskom stipendijom smatra novčani iznos koji se, sukladno propisima o športu, mjesečno isplaćuje športašu za njegovo športsko usavršavanje.

Pojam *stranac* (**točka 36.**) dopunjen je tako da pojašnjava da se stranac ima obvezu osigurati pozivom na poseban propis koji uređuje zdravstvenu zaštitu stranaca u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 4.

Člankom 4. Zakona propisan je obveznik doprinosa (tko snosi teret doprinosa, odnosno na teret cijih se sredstava plaćaju doprinosi), obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja, pa su odredbe članka dopunjene na sljedeći način:

Odredba točke 6. dopunjena je izmjenom pojma *drugi dohodak* te odredbom da je osiguranik na toj osnovi i obveznik doprinosa kada dohodak primi iz inozemstva te kada drugi dohodak prema istoj osnovi naplati od druge osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost.

Odredba točke 7. dopunjena je uz pojašnjenje da je riječ o drugom dohotku.

Odredba točke 9. dopunjena je tako da se obveznikom doprinosa smatraju i osiguranici na osnovi ostale djelatnosti (posebna skupina samostalnih djelatnosti).

Novom točkom 9.a propisuje se obveza doprinosa osobama koje obavljaju ostale samostalne djelatnosti (novinar, zubni tehničar, fizioterapeut i filmski radnik).

U odredbi točke 15. brisana je riječ „novinara“ jer se za ovu skupinu osiguranika predlaže obveza doprinosa i mjesečna osnovica kao osiguranika po osnovi „ostale samostalne djelatnosti“ (točka 9.a).

Odredba točke 17. dopunjena je tako da određuje da doprinose koji se plaćaju na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske, plaća mjerodavno ministarstvo.

Odredba točke 17.3. dopunjena je odredbom da se na teret sredstava proračuna plaća i doprinos za zdravstveno osiguranje, u određenim okolnostima, učenika i studenata na praktičnom radu i naukovanju, što u prijašnjem tekstu nije bilo precizno određeno.

Odredba točke 17.4. dopunjena je sukladno izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Odredba točke 17.6. izmijenjena je tako da upućuje na odredbu novoga članka kojim je propisana osnovica za obračun doprinosa za osiguranje samostalnih umjetnika.

Izmijenjenom odredbom točke 18. uređuje se obveza doprinosa raznih tijela uprave kada za obavljanje djelatnosti od širega značenja zaposle (od slučaja do slučaja) osobe koje su prema

posebnim propisima obvezni osigurati u određenim okolnostima (elementarne nepogode, civilna zaštita, vojna vježba i sl).

Odredba točke 20. dopunjena je novom podtočkom 20.3. kojom se uređuje obveza obračunavanja doprinosa u posebnim slučajevima kada HZZO treba obračunati i naplatiti doprinos prije stjecanja svojstva osiguranika (tzv. prethodno razdoblje i prije službenog puta u inozemstvo privatnim poslom).

Odredba točke 25. izmijenjena je tako da se iz ove skupine obveznika izuzima osiguranik pomorac, ali se dopunjuje i odredbom koja uređuje pitanje osiguranika koji je zaposlen u međunarodnoj organizaciji čije sjedište nije u Republici Hrvatskoj.

Odredba točke 29. dopunjena je i uređuje obvezu doprinosa za zdravstveno osiguranje osoba koje nisu osigurane po drugim osnovama.

Odredba točke 30. uređuje da i poslodavac koji radnika šalje u inozemstvo i druge osobe koje putuju u inozemstvo, a da se to ne odnosi uvijek na službeni put, imaju obvezu obračuna doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite toga radnika u inozemstvu.

Novom točkom 30.a uređuje se obveza poslodavca da plća doprinos i u slučaju kada radnika šalje u inozemstvo radi obrazovanja, stručnog usavršavanja ili poslijediplomskog studija.

Odredba točke 32. preciznije određuje osobu - obveznika doprinosa koji radi u inozemstvu, a osigurava članove uže obitelji, a koji borave u Republici Hrvatskoj.

Dopunom odredbe točke 34. uređuje se da je stranac, koji u Republici Hrvatskoj osigurava na zdravstveno osiguranje članove svoje obitelji, te utvrđuje da je dužan placati doprinos za osiguranje svakoga od članova svoje obitelji koji s njime boravi u Republici Hrvatskoj.

Odredba točke 37. izmijenjena je tako da uređuje kako svaka osoba koja upućuje drugu osobu u okviru međunarodne suradnje u inozemstvo, ima obvezu plaćanja doprinosa za tu osobu.

U točki 39. dopunom se određuje da su škola i visoko učilište obvezni obračunati doprinos za osiguranje, u određenim okolnostima, učenika i studenata na praktičnom radu.

Nova točka 40. određuje da su škola i visoko učilište obvezni obračunati i uplatiti doprinos za zdravstveno osiguranje učenika i studenata koji nisu osigurani kao članovi obitelji, sukladno s člankom 5. točkom 15. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Nova točka 41. uređuje da obveznik prema osnovi druge djelatnosti koji, prema propisima o oporezivanju dohotka, dohodak na osnovi te djelatnosti utvrđuje na temelju poslovnih knjiga, ima obvezu doprinosa na godišnju osnovicu prema članku 23.c. Zakona.

Nova točka 42. uređuje da osiguranik s osnove boravka u inozemstvu privatnim poslom ima obvezu doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu.

Nova točka 43. uređuje da osiguranik prema osnovi produženoga mirovinskog osiguranja - stalni sezonski radnik i osiguranik prema osnovi za samostalnog umjetnika, kojemu se sredstva za plaćanje doprinosa osiguravaju na teret državnog proračuna Republike Hrvatske, u

slučaju izbora više osnovice, ima obvezu doprinosa i plaćanja doprinosa obračunavanog na razliku između propisane i izabrane više osnovice.

Nova točka 44. uređuje obvezu osobi koja pruža njegu i pomoć hrvatskom vojnom invalidu.

Nova točka 45. uređuje obvezu ministarstva mjerodavnog za prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u slučaju isplate naknade osobi koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu.

Uz članak 5.

U članku 5. stavak 2. Zakona briše se odredba prema kojoj se ne obračunava doprinos za osobe s invalidnošću u nekim slučajevima, a vezano uz izmjenu članka 62. stavak 2. Zakona, jer je to pitanje uređeno posebnim propisom.

Dodan je novi stavak (3) kojim se određuje osnovica za obračun doprinosa u slučaju kada poslodavac upućuje radnika na obrazovanje, stručno usavršavanje ili na poslijediplomski studij u inozemstvo.

Uz članak 6.

U članku 8. stavak 2. Zakona briše se odredba prema kojoj se ne obračunava doprinos za osobe s invalidnošću u nekim slučajevima, a vezano uz izmjenu članka 62. stavak 2. Zakona jer je to pitanje uređeno posebnim propisom.

Uz članak 7.

Odredba članka 9. Zakona izmijenjena je primjereno novoj definiciji oporezivog dohotka, odnosno „drugog dohotka“ prema propisima o porezu na dohodak.

Uređena je obveza doprinosa prema drugom dohotku te mogući izuzetci u slučaju kada obveznik promijeni način utvrđivanja dohotka sukladno propisima o porezu na dohodak, te:

- kada umjesto da dohodak utvrđuje na temelju poslovnih knjiga, plaća porez na dohodak po odbitku, odnosno isplatitelj mu obračunava doprinose i porez, obustavlja ih i uplaćuje u ime i u korist obveznika ili
- kada osoba koja ostvaruje drugi dohodak, ali po vlastitom izboru, dohodak od te djelatnosti utvrđuje na temelju poslovnih knjiga pa i doprinose u tom slučaju plaća prema tako utvrđenom dohotku.

Uz članak 8.

Odredba članka 10. Zakona dopunjena je tako da se pri obračunu doprinosa na osnovi primitaka za rad učenika i redovitih studenata preko posrednika pri zapošljavanju, primitak umanji za iznos provizije koja pripada posredniku pri zapošljavanju.

Uz članak 9.

Odredba članka 11. dopunjena je tako da se prema osnovici propisanoj tim člankom obračunavaju i doprinosi osiguranicima s osnove ostalih djelatnosti iz članka 4. točke 9.a Zakona (zubni tehničar, fizioterapeut, novinar, filmski radnik).

Uz članak 10.

Propisuju se novi članci 23.a, 23.b i 23. c.

Clanak 23.a propisuje mjesečnu osnovicu za obracun doprinosa samostalnih umjetnika kojima se sredstva za doprinose osiguravaju na teret državnog proračuna, i to kao umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1,2.

Clanak 23.b propisuje osnovicu za obracun doprinosa za osobu koja pruža pomoć i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu (naknada).

Clanak 23.c propisuje osnovicu za obracun doprinosa obvezniku koji obavlja drugu djelatnost i dohodak utvrđuje na temelju poslovnih knjiga (godišnja osnovica).

Uz članak 11.

Dopunjena je odredba članka 24. Zakona prema kojoj se u svim slučajevima osiguranika kojima nije propisana osnovica odredbama članaka 5. - 23.a, primjenjuje najniža mjesečna osnovica.

Uz članak 12.

Dopunjena je odredba članka 25. Zakona kojom se uređuje primjena najniže mjesečne osnovice i iznimke od toga pravila.

Uz članak 13.

Odredba članka 29. dopunjena je novim stavkom kojim se uređuje vrsta i stopa doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu radnika kojega poslodavac šalje na obrazovanje, stručno usavršavanje ili na poslijediplomski studij u inozemstvo.

Uz članak 14.

Clanak 30. dopunjen je novim stavkom 2. kojim se uređuje stopa doprinosa za zapošljavanje obvezniku koji ima obvezu plaćanja posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom (poslodavac koji zapošljava više od 20 radnika), te, umjesto stope 1,7%, ovaj doprinos obracunava primjenom stope 1,6%, tako da mu ukupna obveza po istoj osnovi ostaje na jednakoj razini (nema novoga opterećenja).

Uz članak 15.

Clanak 34. dopunjen je novim stavkom 2. kojim se uređuje stopa doprinosa za zapošljavanje obvezniku koji ima obvezu plaćanja posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, te, umjesto stope 1,7%, ovaj doprinos obracunava primjenom stope 1,6%, tako da mu ukupna obveza po istoj osnovi ostaje na jednakoj razini (nema novoga opterećenja).

Uz članak 16.

Promijenjenim tekstom članka 36. Zakona uređuju se nove vrste doprinosa i stope za obracun doprinosa prema primitku za rad učenika i studenata preko posrednika pri zapošljavanju učenika i studenata s prijedlogom da se i u slučaju toga rada plaća i posebni doprinos za zdravstveno osiguranje u određenim okolnostima za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti. Ovaj je prijedlog uvjetovan odgovarajućim izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Uz članak 17.

U članku 40. Zakona kojim su propisane vrste doprinosa i stope za obracun doprinosa poljoprivrednika koji ne plaćaju porez na dohodak (nekomercijalni poljoprivrednik), brisana je vrsta „poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti“ jer ti osiguranici ne ostvaruju posebna prava iz zdravstvenog osiguranja

po osnovi placanja toga doprinosa. Ovaj je prijedlog uvjetovan odgovarajucim izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Uz clanak 18.

U clanku 50. Zakona promijenjen je naziv doprinosa u skladu s predloženim novim vrstama obveznih doprinosa.

Uz clanak 19.

U clanku 51. Zakona koji propisuje stope za obracun doprinosa samostalnih umjetnika, izmijenjenom odredbom doprinosi se, umjesto prema najnižoj mjesečnoj osnovici, obracunavaju prema osnovici iz clanka 23.a Zakona.

Uz clanak 20.

Promijenjena je odredba clanka 52. Zakona kojom se propisuju stope za obracun doprinosa osoba osiguranika u određenim okolnostima te je promijenjen je naziv doprinosa u skladu s predloženim novim vrstama obveznih doprinosa.

Uz clanak 21.

Odredba clanka 53. Zakona izmijenjena je tako da uređuje pitanja stope za obracun doprinosa ciji je obveznik obracunavanja i placanja Hrvatski zavod za zapošljavanje, vezane za nezaposlene osobe i za osobe koje je na strucno osposobljavanje ili profesionalnu rehabilitaciju uputila mjerodavna služba za zapošljavanje.

Uz clanak 22.

Propisan je novi clanak 59.a koji uređuje vrstu i stopu doprinosa za osiguranika koji koristi zdravstvenu zaštitu u inozemstvu u okviru medunarodne razmjene.

Uz clanak 23.

Promijenjena je odredba clanka 60. Zakona kojom se uređuju nove vrste doprinosa i stope za obracun doprinosa za osiguranje u određenim okolnostima, učenika i studenata na prakticnom radu.

Uz clanak 24.

Propisani su novi clanci 60.a, 60.b i 60.c.

Clanak 60.a propisuje vrstu i stopu doprinosa za osiguranje učenika i studenata koji nisu zdravstveno osigurani kao clanovi obitelji.

Clanak 60.b propisuje vrstu i stope doprinosa u slucaju naknade koja se isplacuje osobi koja pruža pomoc i njegu hrvatskom ratnom vojnom invalidu.

Clanak 60.c propisuje vrstu i stope doprinosa godišnjoj osnovici odnosno dohotku od druge djelatnosti.

Uz clanak 25.

Promijenjen je naslov u skladu sa sadržajem toga dijela Zakona.

Uz clanak 26.

Prema sadašnjem tekstu clanka 62. stavak 2. Zakona, uređeno je pravo na oslobodenje od obveze doprinosa na osnovicu poslodavca registriranoga za zapošljavanje osoba s invalidnošću. Kako je to pitanje riješeno posebnim propisom, predlaže se brisanje sadašnje

odredbe, a prema novom tekstu istog stavka osoba koja je osigurana na osnovi poljoprivrede (nekomercijalni poljoprivrednik koji ne plaća porez na dohodak), a sam za sebe plaća doprinose, kad navrší 65 godina starosti oslobada se plaćanja doprinosa za osobno zdravstveno osiguranje, uz dodatne uvjete koje utvrđuje HZZO.

Uz članak 27.

Dodani su novi članci 62.a i 62.b.

Člankom 62.a Zakona izuzimaju se od obveze doprinosa primici kao što su stipendija, športska stipendija, pomoć djeci, primitak s osnove isporuke autorskog djela, isporuke umjetničkog djela, pomoć djeci, pomoć obitelji umrlog radnika te nagrade redovitim članovima HAZU i naknade športskim sucima i delegatima.

Člankom 62.b Zakona izuzimaju se od obveze doprinosa drugi dohodak i osnovica prema godišnjem dohotku u slučaju kada prije utvrđivanja obveze doprinosa obveznik umre, pa se predlaže da nasljednik nema obvezu doprinosa prema toj osnovici.

Uz članak 28.

Novim tekstom članka 63. Zakona općenito se uređuje pitanje obveze doprinosa kad se radi o **osobi koja nema prebivalište u Republici Hrvatskoj i o osobi koja ima prebivalište odnosno uobicajeno boravište u republici Hrvatskoj** je obvezno osigurana u inozemstvu, a i istodobno je zaposlena ili obavlja neku djelatnost i u Republici Hrvatskoj. Za određivanje postojanja ili ne postojanja obveze osiguranja pa prema tome i obveze doprinosa **ne uzima se državljanstvo.**

Uz članak 29.

Mijenja se prijašnji tekst članka 64. Zakona kojim je uređeno pitanje mirovanja obveze doprinosa obveznicima koji sami za sebe plaćaju doprinose. Predlaže se jasnija odredba u slučaju roditelja i u slučaju osiguranika na osnovi samostalnih djelatnosti koji plaćaju porez na dobit, a sami za sebe obračunavaju i plaćaju doprinose.

Odredba o pravu na mirovanje obveze doprinosa proširuje se i na osobu koja u skladu s propisima o socijalnoj skrbi ima pravo na dopust radi njege djeteta s posebnim potrebama i kada mjerodavan centar za socijalnu skrb isplaćuje naknadu plaće za to vrijeme.

Istim se člankom uređuje i obveza HZZO-a i nadležnog centra za socijalnu skrb da izvijeste Poreznu upravu ali i REGOS o vremenu u kojemu obveznik ima pravo na naknadu plaće i u kojemu miruje obveza doprinosa, bez obzira na činjenicu što se u nekim slučajevima, prema propisima o zdravstvenom osiguranju sama isplata naknade plaće osporava (npr. ako nisu plaćeni doprinosi).

Uz članak 30.

Novim člankom 64.a uređuje se pravo obveznika koji doprinose plaća prema poduzetničkoj plaći, i koji si sam obračunava doprinose i o tome izvješćuje Poreznu upravu i REGOS, na mirovanje obveze doprinosa tijekom vremena za koje ostvaruje pravo na naknadu plaće na teret zdravstvenog osiguranja ili na teret državnog proračuna ili na teret sredstava centara za socijalnu skrb.

Pravo na mirovanje utvrđuje HZZO i nadležan centar za socijalnu skrb i o tome izvješćuje Poreznu upravu (radi provedbe mirovanja obveze) ali i REGOS (radi izvješća o primljenoj naknadi plaće za isto razdoblje te o obračunanim doprinosima prema naknadi plaće).

Uz članak 31.

U članku 66. Zakona, koji uređuje obvezu obracuna doprinosa, odredba se dopunjuje tako da se uređuje i obveza obracuna doprinosa prema novim osnovicama.

Uz članak 32.

U članku 67. Zakona, koji uređuje obvezu obracuna doprinosa odredba se dopunjuje prema novim osnovicama za obracun doprinosa.

Uz članak 33.

U članku 68. Zakona usuglašavaju se pojmovi i dodan je novi stavak 2. prema kojemu se, iznimno, u slučaju drugog dohotka primljenog neposredno iz inozemstva ili naplacenoga od druge osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost, doprinosi obracunavaju u roku propisanom za obracun poreza na dohodak.

Uz članak 34.

Članka 70. Zakona dopunjuje se novim stavcima:

Prema stavku 2. strancu koji osigurava svoje članove obitelji, mjesečna osnovica, vrste i iznosi doprinosa utvrđuju se rješenjem Porezne uprave, te kad osigurava više članova svoje obitelji, za svaku osobu izdati posebno rješenje.

Stavkom 3. uređuje se obvezan sadržaj rješenja kojim se utvrđuje osnovica, vrsta i iznosu obveznih doprinosa.

Stavkom 4. uređuje se da se za svako obracunsko razdoblje (kalendarsku godinu) donosi rješenje te da obveze iz rješenja vrijede do promjene osnove osiguranja a najdulje do kraja godine za koju je doneseno.

Uz članak 35.

Propisan je novi članak 70.a kojim se uređuje obveza plaćanja doprinosa po više osnova i za isto razdoblje za istoga obveznika.

Uz članak 36.

U članku 71. Zakona uređuju se pojmovi u skladu s izmjenama u Zakonu o porezu na dohodak i novim osnovicama prema ovom Zakonu.

Uz članak 37.

Sadašnja odredba članka 76. Zakona uređuje pravo radnika da i u slučaju kada poslodavac nije uplatio doprinose za osiguranje radnika, ostvaruje pravo iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja. o propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju, briše se jer su sva pitanja prava po osnovi obveznih osiguranja uređena propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju.

Umjesto brisane odredbe, novim tekstom članka uređuje se pitanje dospijeca za plaćanje doprinosa u posebnim slučajevima kao što su::

- doprinosa utvrđenih rješenjem prema godišnjoj osnovici,
- doprinosa obracunanih za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu osobi koja po privatnom poslu boravi u inozemstvu te
- doprinosa koje je dužan obracunati i uplatiti sam obveznik a prema drugom dohotku kada je primitak naplacen neposredno iz inozemstva ili od druge fizicke osobe koja nije poduzetnik.

Uz članak 38.

Dodan je novi članak 77.a prema kojemu se pitanje ovlasti za primjenu najviše godišnje osnovice proširuje i na poslodavca te na isplatitelja drugoga dohotka tako da u iznimnim slučajevima, kada tijekom godine uplate doprinos do najviše godišnje osnovice mogu postupiti prema pravilima za najvišu godišnju osnovicu i doprinose obracunati samo do toga iznosa.

Uz članak 39.

Izmijenjen je tekst podnaslova toga dijela Zakona

Uz članak 40.

Izmijenjen je tekst članka 78. Zakona koji uređuje obvezu izvješćivanja poslodavca i isplatitelja primitaka. Potanje se uređuje obveza koga ima obvezu izvijestiti (Poreznu upravu i Središnji registar osiguranika), te uređuje i pitanje načina izvješćivanja (razina podnositelja izvješća ili razina osiguranika) te da se način i rokovi izvješćivanja uređuju posebnim propisima a to su:

- Zakon o prikupljanju podataka po osiguranicima o doprinosima porezu na dohodak i prirezu porezu na dohodak koji uređuje obvezu izvješćivanja REGOS-a na razini osiguranika - pojedinca,
- Pravilnik o doprinosima za obvezna osiguranja kojega donosi ministar financija na temelju ovlasti iz Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja te
- Pravilnik o porezu na dohodak kojega donosi ministar financija na temelju ovlasti iz Zakona o porezu na dohodak, i Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja.

Uz članak 41.

Izmijenjen je tekst članka 79. Zakona koji je uređivao način međusobne suradnje povezanih institucija, pa se novim tekstom toga članka uređuje obveza Porezne uprave da sve podatke o obvezi doprinosa koja je utvrđena rješenjem Porezne uprave i podatke o plaćanju doprinosa za obveznike u svakom slučaju kada je stjecanje svojstva osiguranika ili prava na toj osnovi uvjetovani redovitim plaćanjem doprinosa dostavlja:

- Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje,
- Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i
- Središnjem registru osiguranika.

Uz članak 42.

Novim člankom 79. a uređuje se obveza REGOS-a za dostavom podataka o tome dali je osiguranik u mirovinskom osiguranju II. stupa što je bitno za utvrđivanje njegove obveze (primjena vrste doprinosa za mirovinsko osiguranje) i to:

- Poreznoj upravi,
- Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje,
- Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i
- Hrvatskom zavodu za zapošljavanje.

Uz članak 43.

Novim tekstom članka 80. Zakona uređuje se obveza HZMO-a i HZZO-a da Poreznoj upravi dostavljaju podatke o osiguraniku, osnovi osiguranja te datumu početka i prestanka svojstva osiguranika jer se na osnovi tih podataka donosi rješenje o mjesečnoj osnovici te o vrsti i

iznosima doprinosa, a utvrđuje i prestanak obveze doprinosa obvezniku koji je prestao biti osiguranikom.

Uredeno je i pitanje kad podatke o osiguraniku dostavi samo jedan od zavoda ili kada su podaci zaprimljeni od zavoda različiti, (npr različiti datumi početka odnosno prestanka svojstva u osiguranju), te se kao mjerodavni uzimaju podaci zaprimljeni od HZMO-a.

Uređuje se i pitanje ako se podaci o početku osiguranja zaprime samo od jednoga od zavoda, a prema posebnim propisima postoji obveza osiguranja u oba zavoda, da postoji obveza doprinosa za oba obvezna osiguranja, osim u slučaju osiguranika koji su u sustav ušli do 31. prosinca 2004. te osiguranika po osnovi vjerskog službenika ili kada je prema međudržavnim ugovorima uređeno drukcije.

Uz članak 44.

Brisana je odredba članka 81. stavka 3. Zakona koja uređuje obvezu REGOS-u izvijestiti osiguranika o tome ako mu poslodavac ili isplatitelj primitka nije uplatio doprinose obustavljene iz place odnosno primitka jer su obveze REGOS-a uređene posebnim propisom.

Uz članak 45.

U članku 82. Zakona, koji uređuje pitanja zastare, dodani su novi stavci 7. i 8. prema kojima je Porezna uprava ovlaštena za utvrđivanje zastare o čemu donosi rješenje te uređuje i obvezu zavodima odnosno REGOS-u da dostave podatke Poreznoj upravi o povijesti duga te o poduzetim radnjama radi prekida tjeka zastare.

Uz članak 46.

U članku 83. Zakona dodatno se uređuje pitanje ovlasti za donošenje rješenja u slučaju obveznika kojima se doprinosi utvrđuju prema dohotku iz poslovnih knjiga. Brisane su odredbe stavaka 2. 3. i 4. jer su ista pitanja uređena drugim clancima.

Uz članak 47.

Promijenjenim tekstom članka 84. Zakona uređuje se postupak otpisa doprinosa za ciju je naplatu nastupila zastara te obvezan sadržaj rješenja kojim se utvrđuje zastara prava na naplatu doprinosa i obveza Porezne uprave da primjerak rješenja dostavi zavodu u čiji djelokrug spada taj doprinos.

Kao iznimka, uređuje se pravo dužnika kojemu su radi zastare otpisane obveze da kada, na vlastiti zahtjev, može naknadno uplatiti otpisane obveze a radi ostvarivanja prava iz osiguranja, i za to razdoblje može ostvariti pravo za to razdoblje, a način postupanja u ovom slučaju treba biti ureden općim aktom HZMO-a uz suglasnost ministra financija.

Uz članak 48.

U članku 85. Zakona kojim se uređuje pitanje uplatnih racuna, brisan je suvišan tekst.

Uz članak 49.

Članak 86. Zakona promijenjen je i novim se tekstom potanko uređuje postupak koji se vodi u Poreznoj upravi a u slučaju pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, da se postupak vodi sukladno odredbama Općeg poreznog Zakona.

Stavkom 2. članka 86. Zakona uređuje se da se svako rješenje koje se donosi iz oblasti doprinosa smatra poreznim rješenjem.

Uz članak 50.

Novim člankom 86.a uređuje se da Porezna uprava knjigovodstveno evidentira:

- saldo doprinosa preuzet od zavoda i REGOS-a,

- nastanak svake obveze prema rješenju Porezne uprave,
- nastanak svake obveze prema izvješću obveznika,
- obvezu utvrđenu nadzorom i
- podatak dostavljen od zavoda kojim se ispravlja preuzeti iznos salda doprinosa te
- naplatu doprinosa.

Uređuje mjerodavnost Porezne uprave za otpis nenaplativih doprinosa i sadržaj rješenja kojim se nenaplativi iznos doprinosa otpisuje te obvezu dostave rješenja zavodu na čiji se djelokrug osiguranja otpisani doprinosi odnosi..

Zavodi, odnosno REGOS, dužni su na pisani zahtjev Porezne uprave, u roku 30 dana, dostaviti podatke o povijesti duga, razvrstati dug na glavnici i na zatezne kamate koje su obračunane prema toj glavnici i ostale podatke potrebne radi zakonitog obračuna zateznih kamata od dana kada je dug preuzet u Poreznu upravu te radi postupka prisilne naplate ovrhom ili radi otpisa duga koji nije naplativ.

Isto tako, zavodi su dužni na zahtjev porezne uprave dostaviti podatke o nastanku duga i radnjama koje su poduzimane radi naplate, a radi postupka utvrđivanja nenaplativosti doprinosa.

Uz članak 51.

U članku 87. stavku 2. Zakona uređuje se način primjene prijašnjih propisa u slučaju nastanka obveze doprinosa prema osnovici do 31. prosinca 2002. i izuzetak od toga pravila u slučaju da se osnovica odnosi na razdoblje u kojemu nije postojala obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Uz članak 52.

Tekst članka 88. Zakona ispravljen je radi navođenja tocnog naziva zakona koji uređuje pitanja zaštite tajnosti podataka. Sadašnji tekst koji ukazuje na zaštitu „tajnosti podataka“ zamjenjuju se riječima „zaštiti tajnosti podataka i drugih propisa kojima je utvrđena zaštita tajnosti podataka“ sukladno s nazivom posebnog propisa koji uređuje ta pitanja a radi se o Zakonu o zaštiti tajnosti podataka (Narodne novine, broj 108/96).

Uz članak 53.

U članku 89. Zakona koji uređuje kazne za prekršaje novim stavcima propisane su i kaznene odredbe u slučaju kad obveznik izvješćivanja ne podnese izvješće te kazna za odgovornu osobu u pravnoj osobi. Propisivanjem kazne radi tog prekršaja želi se postići redovitost u izvješćivanju jer se prema izvješću knjiži nastala obveza da bi se mogla pratiti i redovitost plaćanja odnosno da bi se zaračunavale zatezne kamate u slučaju kada se obveza ne namiri u zakonskom roku.

Od izricanja kazne u slučaju ovoga prekršaja neizvješćivanja izuzima se obveznik koji je radi istoga prekršaja kažnjen prema odredbama Zakona o porezu na dohodak jer se u većini slučajeva Poreznu upravu izvješćuje o porezu na dohodak i o doprinosima (poslodavac) jedinstvenim obrascem.

Uz članak 54.

Članak 96. Zakona, koji uređuje ovlasti ministra financija da provedbenim propisom uredi pitanje provedbe Zakona, izmijenjen je na način da se navode (nabrajaju) pojedine odredbe iz Zakona za čiju su provedbu potrebna dodatna pojašnjenja (postupak), a ostavljena je mogućnost da se provedbenim propisom uredi i ostala pitanja provedbe Zakona.

Uz članak 55.

Prema izmijenjenom članku 97. Zakona, koji uređuje pitanje placanja doprinosa na početku godine, u slučaju kad se iz tehničkih razloga ne donese i obvezniku ne dostavi rješenje prije dospeljeka na naplatu obveze za tekucu godinu, doprinosi se placaju kao predujam u iznosu obveze za prosinac prethodne godine, a nakon što se obvezniku uruci rješenje obvezan je platiti razliku između uplaćenog predujma i stvarne obveze za to razdoblje.

Uz članak 56.

Kao dio prijelaznih i završnih odredaba Zakona ovim se člankom uređuju pitanja obveza HZMO-a, HZZO-a i REGOS-a glede podataka o saldima doprinosa koje su predali (ili će REGOS predati) Poreznoj upravi.

Zavode i REGOS se ovlašćuje za svaku promjenu iznosa salda koji su (ili će) predati Poreznoj upravi, te se uređuje što se razumijeva promjenom salda, a to su:

- povećanje ili smanjenje iznosa radi naknadnog obracuna,
- odvajanje kamata od glavnice,
- naknadno zaduženje za staž osiguranja do 31. prosinca 2002. odnosno ako se radi o doprinosu za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje do zaključno 31. prosinca 2004. te
- drugi ispravci.

Uz članak 57.

Uređuje se prestanak važenja Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, čije su odredbe ugrađene u predložene izmjene i dopune Zakona.

Uz članak 58.

Uređuje se obveza Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da utvrdi i objavi pročišćeni tekst Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja.

Uz članak 59.

Uređuje se stupanje na snagu Zakona i to osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, s primjenom od 1. siječnja 2005.

Odredba o stupanju na snagu Zakona 1. siječnja 2005. znači da se predložene izmjene i dopune u dijelu koji uređuje osnovicu, vrstu i stopu doprinosa primjenjuju na osnovicu koja se odnosi na razdoblje osiguranja koje započinje 1. siječnja 2005.

Ako se osnovica odnosi na razdoblje osiguranja do 31. prosinca 2004. primjenjuju se odredbe Zakona koje su važile do dana stupanja na snagu odredaba ovoga Zakona.

VII. PREGLED CLANAKA ZAKONA O DOPRINOSIMA ZA OBVEZNA OSIGURANJA CIJI SE TEKST MIJENJA I DOPUNJUJE NACRTOM PRIJEDLOGA

Clanak 1.

Ovim se Zakonom ureduju vrste doprinosa, obveznik doprinosa, obveznik obracunavanja doprinosa, obveznik placanja doprinosa, osnovica, stope za obracun, nacin utvrdivanja obveze i rokovi za uplatu te druga pitanja vezana uz placanje doprinosa za obvezna osiguranja, i to:

1. za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. za zdravstveno osiguranje,
4. osiguranje za slucaj nezaposlenosti.

Clanak 2.

(1) Doprinosi za obvezna osiguranja (u daljnjem tekstu: obvezni doprinosi) prema ovome Zakonu jesu:

1. Za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti:
 - 1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
 - 1.2. dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, za staž osiguranja koji se racuna s povecanim trajanjem;
2. Za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje:
 - 2.1. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje,
 - 2.2. dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranja koji se racuna s povecanim trajanjem;
3. Za zdravstveno osiguranje:
 - 3.1. doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje,
 - 3.2. poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slucaju ozljede na radu i profesionalne bolesti,
 - 3.3. poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu;
4. Za osiguranje u slucaju nezaposlenosti: doprinos za zapošljavanje.

(2) Sredstva prikupljena obveznim doprinosima iz stavka 1. tocke 1. ovoga clanka prihod su Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

(3) Sredstva prikupljena obveznim doprinosima iz stavka 1. tocke 2. ovoga clanka osobna su imovina osiguranika.

(4) Sredstva prikupljena obveznim doprinosima iz stavka 1. tocke 3. ovoga clanka prihod su Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

(5) Sredstva prikupljena obveznim doprinosima iz stavka 1. tocke 4. ovoga clanka prihod su Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Clanak 3.

U smislu ovoga Zakona, pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

1. *clan predstavnickog tijela i izvršnog tijela državne vlasti, jedinice podrucne*

(*regionalne*) *samouprave i jedinice lokalne samouprave* je osoba koja dužnost člana u tom tijelu ili jedinici obavlja u radnom odnosu ili izvan radnog odnosa;

2. *član uprave trgovačkog društva* je osoba koja dužnost člana uprave toga društva obavlja izvan radnog odnosa i s te je osnove obvezno osiguran;

3. *doprinos iz osnovice* je iznos doprinosa koji je obračunan primjenom propisane stope na osnovicu, obveza je osiguranika i obustavlja se iz place, razlike place, poduzetnicke place, primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada te od primitka koji posrednik pri zapošljavanju učenika i studenata naplati za rad učenika i redovitih studenata;

4. *doprinos na osnovicu* je iznos doprinosa koji je obračunan primjenom propisane stope na osnovicu a obveza je poslodavca, isplatitelja razlike place, osiguranika koji s osnove obavljanja samostalne djelatnosti umjesto poreza na dohodak plaća porez na dobit, isplatitelja primitka s osnove druge samostalne djelatnosti i povremenoga nesamostalnog rada, osiguranika koji sam za sebe plaća doprinose ili tijela državne uprave kada je tako uređeno posebnim propisom;

5. *druga samostalna djelatnost* je djelatnost fizičke osobe koja, prema propisima o porezu na dohodak, ima obilježje samostalne djelatnosti i od koje se porez na dohodak plaća po odbitku;

6. *inozemni umirovljenik* je osiguranik s osnove primitka mirovine ili invalidnine iz inozemstva koji, uz inozemnu mirovinu i invalidninu, nije ostvario i mirovinu iz obveznoga mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno;

7. *isplatitelj primitka* je pravna ili fizička osoba koja osiguraniku isplaćuje primitak s osnove obavljanja druge samostalne djelatnosti i povremenoga nesamostalnog rada i posrednik pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata koji isplaćuje primitak s osnove rada učenika i redovitog studenta;

8. *isplatitelj razlike place* je pravna ili fizička osoba, tijelo jedinice lokalne i područne (*regionalne*) samouprave, odnosno Republika Hrvatska, kod kojih ili na poziv kojih radnik u određenom razdoblju, umjesto rada za poslodavca, obavlja poslove i s te mu osnove, umjesto place koju je trebao isplatiti poslodavac, isplaćuje razliku place;

9. *izaslani radnik* je fizička osoba koja za poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj obavlja posao u drugoj državi te osoba na radu u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu;

10. *mjesečna osnovica* je iznos prema kojem se obračunavaju obvezni doprinosi iz osnovice i na osnovicu za jedan kalendarski mjesec trajanja osiguranja;

11. *najniža mjesečna osnovica* je najniži iznos od kojega se obračunavaju obvezni doprinosi iz osnovice i na osnovicu za jedan kalendarski mjesec trajanja osiguranja;

12. *najviša mjesečna osnovica* je najviši iznos do kojega se obračunavaju obvezni doprinosi iz osnovice za jedan kalendarski mjesec trajanja osiguranja;

13. *najviša godišnja osnovica* je najviši iznos do kojega se obračunava obvezni doprinos iz osnovice za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za jednu kalendarsku godinu trajanja osiguranja;

14. *naknada place* je iznos koji je isplaćen ili je trebao biti isplaćen kao pravo s osnove obveznih osiguranja i na teret sredstava obveznih osiguranja;

15. *obveznik doprinosa* je osiguranik te pravna ili fizička osoba i drugi pravni subjekt na teret cijih sredstava ili imovine se namiruju obvezni doprinosi;

16. *obveznik obračunavanja doprinosa* je osiguranik te pravna ili fizička osoba i drugi pravni subjekt koji je dužan obračunati obvezni doprinos;

17. *obveznik placanja doprinosa* je pravna ili fizicka osoba i drugi pravni subjekt koji je dužan platiti doprinos u ime i u korist osiguranika ili u svoje ime a u korist osiguranika i osiguranik kada je sam za sebe dužan uplatiti doprinos;

18. *osiguranik* je fizicka osoba obvezno osigurana prema propisima koji ureduju obvezna osiguranja;

19. *placa* je novcani i svaki drugi primitak u vezi sa sadašnjim, prijašnjim ili buducim radom, bez obzira na naziv i oblik isplate, oporeziv prema propisima o porezu na dohodak, koji je s osnove radnog odnosa ili s osnove clanstva u predstavnickom tijelu i izvršnom tijelu državne vlasti, jedinice podrucne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave u određenom mjesecu, poslodavac ili tijelo uprave isplatio ili bio dužan isplatiti radniku prema propisima o radu, drugim propisom ili kolektivnim ugovorom, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i prireza porezu na dohodak i iznosa koji se isplacuje radniku s te osnove;

20. *poduzetnicka placa* je novcani i svaki drugi primitak osiguranika s osnove obavljanja samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, koji od obavljanja te djelatnosti placa porez na dobit umjesto poreza na dohodak i osiguranik – trgovac pojedinac, ciji iznos i isplatu određuje osiguranik, dospijeva za isplatu najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec i oporeziv je prema propisima o porezu na dohodak, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i prireza porezu na dohodak i iznosa koji se isplacuje poduzetniku s te osnove;

21. *poljoprivrednik* je osiguranik s osnove obavljanja djelatnosti poljoprivrede i šumarstva kao jedinim ili glavnim zanimanjem, a s te osnove nije obveznik poreza na dohodak;

22. *pomorac* je osiguranik s osnove rada na brodu pod hrvatskom zastavom u medunarodnoj plovidbi ili pod stranom zastavom;

23. *poslodavac* je osoba za koju radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove i s te je osnove obveznik doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa i to:

23.1. pravna ili fizicka osoba,

23.2. predstavnicko ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice podrucne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave kada clan toga tijela dužnost obavlja u radnom odnosu,

23.3. inozemna organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja ne uživa diplomatski imunitet (strano predstavništvo, podružnica, medunarodna organizacija i ustanova),

23.4. inozemna fizicka osoba s prebivalištem (ili sjedištem) u Republici Hrvatskoj ili

23.5. diplomatska misija i konzularni ured strane države te medunarodna organizacija ili predstavništvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji uživaju diplomatski imunitet;

24. *posrednik pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata* je pravna osoba koja prema propisima o posredovanju pri zapošljavanju i o visokim ucilištima posreduje pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata;

25. *povremeni nesamostalni rad* je rad fizicke osobe za drugu fizicku ili za pravnu osobu, izvan radnog odnosa, na poslovima i zadacima koji, prema propisima o porezu na dohodak, imaju obilježje nesamostalnog rada;

26. *primitak* je iznos koji se isplacuje s osnove druge samostalne djelatnosti, povremenog nesamostalnog rada te s osnove rada učenika i redovitog studenta za rad preko posrednika pri zapošljavanju, a sastoji se od porezno priznatog iznosa izdatka, iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i prireza porezu na dohodak i iznosa koji se isplacuje osiguraniku;

27. *prosjecna placa* je prosjecan iznos mjesečne plate isplacene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju sijecanj – kolovoz tekuće godine koji objavljuje Državni zavod za statistiku a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i

prireza porezu na dohodak i iznosa koji se isplacuje radniku i služi za utvrđivanje mjesečne osnovice, najniže mjesečne osnovice te najviše mjesečne i najviše godišnje osnovice za obračunavanje doprinosa u kalendarskoj godini koja slijedi iza godine na koju se prosječna placa odnosi;

28. *radnik* je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca prema propisima o radu i s te je osnove obvezno osiguran;

29. *razdoblje obračuna obveznih doprinosa* je kalendarsko razdoblje za koje treba obračunati doprinose;

30. *razlika place* je razlika između iznosa mjesečne place koju bi radnik primio od poslodavca i iznosa koji mu se, prema posebnim propisima, isplacuje za vrijeme provedeno u vojnoj službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske ili za djelatnost u okviru civilne zaštite i zaštite od elementarnih nepogoda, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i prireza porezu na dohodak i iznosa koji se isplacuje radniku s te osnove;

31. *samostalna djelatnost obrta* je gospodarska djelatnost osiguranika od koje, prema propisima o porezu na dohodak, dohodak utvrđuje prema poslovnim knjigama ili prema paušalnom dohotku ili placa porez na dobit umjesto poreza na dohodak;

32. *samostalna djelatnost poljoprivrede i šumarstva* je gospodarska djelatnost osiguranika od koje, prema propisima o porezu na dohodak, dohodak utvrđuje prema poslovnim knjigama ili prema paušalnom dohotku ili placa porez na dobit umjesto poreza na dohodak;

33. *samostalna djelatnost slobodnog zanimanja* je profesionalna djelatnost osiguranika – zdravstvenog radnika, veterinara, odvjetnika, javnog bilježnika, revizora, inženjera, arhitekta, poreznog savjetnika, tumača, prevoditelja, znanstvenika, književnika, izumitelja, predavaca, novinara, turističkog vodica, umjetnika, športaša i drugih sličnih djelatnosti, od koje, prema propisima o porezu na dohodak, dohodak utvrđuje prema poslovnim knjigama ili prema paušalnom dohotku ili placa porez na dobit umjesto poreza na dohodak;

34. *samostalni umjetnik* je fizička osoba kojoj je to svojstvo utvrđeno prema propisima o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva;

35. *stalni sezonski radnik* je fizička osoba koja, na temelju sklopljenog ugovora o radu, na određeno vrijeme obavlja stalne sezonske poslove za poslodavca;

36. *stranac* je fizička osoba koja je obvezno osigurana prema propisima o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj;

37. *trajni nalog* je posebna ovlast obveznika plaćanja doprinosa banci koja vodi njegov racun da može iznose obračunanih obveznih doprinosa prenositi na teret njegova racuna, a u korist uplatnog racuna obveznih doprinosa;

38. *trgovac pojedinac* je fizička osoba čija je samostalna djelatnost upisana u registar trgovačkog suda;

39. *viša osnovica* je iznos koji prelazi iznos mjesečne osnovice propisane za obračunavanje doprinosa osiguraniku, a sam ju je osiguranik izabrao za obračunavanje doprinosa;

40. *vjerski službenik* je svećenik, redovnik, redovnica i druga osoba osigurana s osnove rada za vjersku zajednicu izvan radnog odnosa;

41. *volonter* je osiguranik – osoba koju poslodavac, nakon završena školovanja za određeno zanimanje, primi na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa prema propisima o radu i osoba koja se nakon završena obrazovanja nalazi na obveznom praktičnom radu, a za svoj rad ne prima placu niti naknadu place.

Članak 4.

Obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa:

1. radnik s osnove rada za poslodavca i osiguranik – član predstavničkog tijela i izvršnog tijela državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave koji dužnost člana u tom tijelu ili jedinici obavlja u radnom odnosu, obveznik je doprinosa iz osnovice prema članku 5. stavka 1., a izaslanik radnik doprinosa iz osnovice prema članku 8. stavku 1. ovoga Zakona;

2. poslodavac i isplatelj razlike place:

2.1. obveznik je obracunavanja i placanja doprinosa iz osnovice prema članku 5. stavku 1. ovoga Zakona, koje obustavlja iz place odnosno razlike place i placa u ime i u korist radnika – osiguranika iz točke 1. ovoga članka i

2.2. obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 5. stavku 2. ovoga Zakona;

3. poslodavac stalnoga sezonskog radnika obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 6. ovoga Zakona;

4. poslodavac koji je primio volontera obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 7. ovoga Zakona;

5. poslodavac izaslanik radnika:

5.1. obveznik je obracunavanja i placanja doprinosa iz osnovice prema članku 8. stavku 1. ovoga Zakona, koje obustavlja iz place i placa u ime i u korist radnika iz točke 1. ovoga članka i

5.2. obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 8. stavku 2. ovoga Zakona;

6. osiguranik s osnove primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada obveznik je doprinosa iz osnovice prema članku 9. stavku 1. ovoga Zakona;

7. isplatelj primitka od druge samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada:

7.1. obveznik je obracunavanja i placanja doprinosa iz osnovice prema članku 9. stavku 1. ovoga Zakona, koje obustavlja iz primitka i placa u ime i u korist osiguranika iz točke 7. ovoga članka i

7.2. obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 9. stavku 2. ovoga Zakona;

8. osiguranik – učenik i redoviti student obveznik je doprinosa iz primitka za rad putem posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata, a posrednik pri zapošljavanju obveznik je obracunavanja i placanja doprinosa iz osnovice prema članku 10. ovoga Zakona, koje obustavlja iz primitka i placa u ime i u korist učenika i redovitog studenta;

9. osiguranik s osnove obavljanja samostalne djelatnosti obrta koji, prema propisima o porezu na dohodak, dohodak s te osnove utvrđuje na temelju poslovnih knjiga obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 11. ovoga Zakona;

10. osiguranik s osnove obavljanja samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja koji, prema propisima o porezu na dohodak, dohodak s te osnove utvrđuje na temelju poslovnih knjiga obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 12. ovoga Zakona;

11. osiguranik s osnove obavljanja samostalne djelatnosti obrta ili samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja koji, prema propisima o porezu na dohodak, porez na dohodak s te osnove placa prema paušalnom dohotku obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema članku 13. ovoga Zakona;

12. osiguranik s osnove obavljanja samostalne djelatnosti obrta i samostalne djelatnosti

slobodnog zanimanja koji, prema propisima o porezu na dobit, s te osnove placa porez na dobit umjesto poreza na dohodak obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa iz osnovice i doprinosa na osnovicu prema clanku 14. stavku 1. ili stavku 2. ovoga Zakona;

13. osiguranik trgovac pojedinac obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa iz osnovice i doprinosa na osnovicu prema clanku 14. stavku 1. ili stavku 2. ovoga Zakona;

14. osiguranik s osnove poljoprivrede i šumarstva i to:

14.1. osiguranik koji od djelatnosti poljoprivrede i šumarstva ne placa porez na dohodak obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 15. tocka 1. ovoga Zakona,

14.2. osiguranik koji od obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, prema propisima o porezu na dohodak, porez na dohodak placa prema paušalnoj osnovici, obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 15. tocka 2. ovoga Zakona,

14.3. osiguranik koji od obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, prema propisima o porezu na dohodak, dohodak od te djelatnosti utvrđuje na temelju poslovnih knjiga obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 15. tocka 3. ovoga Zakona,

14.4. osiguranik koji od obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, od te djelatnosti placa porez na dobit umjesto poreza na dohodak obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 14. ovoga Zakona;

15. osiguranik s osnove samostalne djelatnosti novinara, športaša i umjetnika te samostalnog umjetnika iz clanka 10. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetnickog stvaralaštva koji s osnove ove djelatnosti porez na dohodak placa po odbitku prema clanku 18. stavku 13. Zakona o porezu na dohodak, obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 16. ovoga Zakona;

16. osiguranik – pomorac obveznik je doprinosa i placanja doprinosa na osnovicu prema clanku 17. ovoga Zakona;

17. Republika Hrvatska obveznik je doprinosa i placanja doprinosa:

17.1. za osiguranika roditelja iz clanka 15. Zakona o mirovinskom osiguranju – na najnižu mjesečnu osnovicu,

17.2. za osiguranika korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad iz clanka 25. stavka 6. Zakona o mirovinskom osiguranju – na osnovicu iz clanka 21. ovoga Zakona,

17.3. za osiguranika iz clanka 18. stavka 1. tocke 1. i stavka 2. Zakona o mirovinskom osiguranju – na najnižu mjesečnu osnovicu,

17.4. za osiguranika korisnika naknade place koja se osigurava na teret državnog proračuna iz clanka 68. stavka 1. tocke 1. – 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju – na osnovicu iz clanka 23. ovoga Zakona,

17.5. za osiguranika invalidnu osobu iz clanka 7. Zakona o stažu osiguranja koji se racuna s povećanim trajanjem – na osnovicu iz clanka 22. ovoga Zakona te

17.6. za osiguranika samostalnog umjetnika iz clanka 5. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetnickog stvaralaštva, koje placa putem nadležnog ministarstva – na najnižu mjesečnu osnovicu.

18. nadležno tijelo državne uprave obveznik je doprinosa te obveznik obracunavanja i placanja doprinosa:

18.1. za osiguranika iz clanka 18. stavka 1. tocke 3. i clanka 19. i 20. Zakona o

mirovinskom osiguranju – na najnižu mjesečnu osnovicu,

18.2. za osiguranika iz clanka 5. točke 15. Zakona o zdravstvenom osiguranju – na najnižu mjesečnu osnovicu;

19. Hrvatski zavod za zapošljavanje obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za osiguranika iz clanka 18. stavka 1. točke 2. Zakona o mirovinskom osiguranju i za osiguranika iz clanka 10. stavak 2. Zakona o mirovinskom osiguranju – na najnižu mjesečnu osnovicu;

20. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje:

20.1. obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za osiguranika korisnika naknade plaće – na osnovicu iz clanka 23. ovoga Zakona,

20.2. obveznik je obračunavanja doprinosa za obveznika doprinosa i plaćanja doprinosa iz točke 17.4. i 17.6. ovoga clanka;

21. nadležni centar za socijalnu skrb obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za osiguranika roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju, kojemu taj centar isplaćuje naknadu plaće – na osnovicu prema clanku 23. ovoga Zakona;

22. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje:

22.1. obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za osiguranika koji ostvaruje pravo na naknadu plaće s osnove profesionalne rehabilitacije – na osnovicu prema clanku 23. ovoga Zakona;

22.2. obveznik je obračunavanja doprinosa za obveznika doprinosa i plaćanja doprinosa iz točke 17.1., 17.2., 17.5. i 17.6. ovoga clanka;

23. osiguranik – vjerski službenik obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na osnovicu prema clanku 18. ovoga Zakona;

24. osiguranik – inozemni umirovljenik obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na osnovicu prema clanku 19. ovoga Zakona;

25. osiguranik s osnove rada u inozemstvu kod stranog poslodavca i u međunarodnoj organizaciji obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na osnovicu prema clanku 20. ovoga Zakona;

26. osiguranik s osnove rada u tuzemstvu za poslodavca sa sjedištem u inozemstvu obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na osnovicu prema clanku 20. ovoga Zakona.

27. osiguranik član uprave trgovačkog društva obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na osnovicu prema clanku 20. ovoga Zakona.

28. osiguranik s osnove prava na produženo osiguranje prema propisima o mirovinskom osiguranju obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

29. osiguranik – osoba koja ne ostvaruje plaću niti primitke, a dobrovoljno je osiguran prema propisima o zdravstvenom osiguranju, obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

30. poslodavac koji radnika upućuje na službeni put u inozemstvo, isplatitelj primitka s osnove druge samostalne djelatnosti ili povremenog nesamostalnog rada koji osiguranika po ovoj osnovi upućuje na službeni put u inozemstvo te osiguranik s osnove obavljanja samostalne djelatnosti kada sam putuje na službeni put u inozemstvo u trajanju do 30 dana obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu na najnižu mjesečnu osnovicu;

31. osiguranik za kojega je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa propisan točkom 5. ili 30. ovoga clanka, za svakoga člana svoje obitelji (supružnik i djeca) koji boravi u inozemstvu, ako opcim aktom poslodavca nije drugacije određeno, obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

32. osoba na radu u inozemstvu koja osigurava članove obitelji koji nisu osigurani kod stranog nositelja osiguranja (supružnik i djeca), a borave u Republici Hrvatskoj, obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

33. osiguranik stranac, ako nije zdravstveno osiguran po drugoj osnovi, osim stranca koji se u Republici Hrvatskoj nalazi na školovanju, specijalizaciji ili znanstvenom istraživanju pa je ugovorom o stipendiranju stranca uređeno da doprinos plaća davalac stipendije i ako međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno, obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

34. osiguranik stranac obveznik je doprinosa i plaćanja doprinosa za članove obitelji (supružnika i djecu) koji s njim borave u Republici Hrvatskoj, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno, na najnižu mjesečnu osnovicu;

35. pravna i fizička osoba, za osobu koja je prekinula rad zbog upućivanja na obrazovanje, stručno usavršavanje ili poslijediplomski studij, obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja na najnižu mjesečnu osnovicu;

36. pravna i fizička osoba, za osobu koju je prije stupanja u radni odnos, kao svojeg stipendistu uputila na praktični rad kod druge pravne ili fizičke osobe radi stručnog osposobljavanja ili usavršavanja, obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

37. pravna i fizička osoba za osobu iz članka 12. i 13. Zakona o zdravstvenom osiguranju, obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

38. pravna ili fizička osoba ili tijelo državne vlasti kada ugovorom o stipendiranju stranca preuzme obvezu plaćanja zdravstvenog osiguranja stranca prema propisima o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj, obveznik je doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa na najnižu mjesečnu osnovicu;

39. škola i visoko učilište ili drugo nadležno tijelo obveznik je obračunavanja doprinosa obvezniku doprinosa i plaćanja doprinosa iz točke 17.3. ovoga članka.

Članak 5.

(1) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa iz osnovice, obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 1. ovoga Zakona jest plaća, odnosno razlika plaće.

(2) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa na osnovicu, obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 2.2. ovoga Zakona, jest ukupan iznos isplate svim osiguranicima prema stavku 1. ovoga članka, umanjen za iznos isplate osobama iz članka 62. stavka 1. i 2. ovoga Zakona te za iznos plaće radnika koji radi nepuno radno vrijeme i plaća mu je niža od najviše osnovice.

Članak 8.

(1) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa iz osnovice obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 1. ovoga Zakona jest plaća koju bi izaslani radnik ostvario za iste odnosno za slične poslove u Republici Hrvatskoj prema kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu, odnosno ugovoru o radu, uvećana za 20%.

(2) Osnovica za obračun doprinosa na osnovicu obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 5.2. ovoga Zakona, jest ukupni iznos osnovica svih izaslanih radnika iz stavka 1. ovoga članka, umanjena za iznos osnovice zaposlenih iz članka 62. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

Članak 9.

(1) Osnovica za obračun doprinosa iz osnovice obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 6.

ovoga Zakona jest:

1. primitak s osnove članstva u skupštini i nadzornom odboru trgovačkog društva, člana upravnog odbora, upravnog vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, člana povjerenstva i odbora tih tijela, stečajnog upravitelja i suca porotnika koji nema svojstvo radnika u sudu;

2. primitak, umanjen za porezno priznati iznos izdatka:

2.1. za rad sudskog vještaka, trgovačkog putnika, agenta, predstavnika stanara, športskog suca i delegata te

2.2. od druge samostalne djelatnosti koja se obavlja uz neku osnovnu djelatnost, uz radni odnos ili uz korištenje prava na mirovinu;

3. primitak u svezi sa sadašnjim, prijašnjim ili budućim nesamostalnim radom, bez obzira na naziv i oblik isplate, oporeziv porezom na dohodak, što ga isplatiatelj isplaćuje osiguranoj osobi izvan radnog odnosa;

4. primitak od članstva u predstavničkom tijelu i izvršnom tijelu državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave ako taj primitak nije obuhvaćen osnovicom iz članka 5. ovoga Zakona.

(2) Osnovica za obracun doprinosa na osnovicu obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 7.2. ovoga Zakona je svaki pojedinačni primitak isplaćen obvezniku doprinosa iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2.2. ovoga članka, osnovicom za obracun doprinosa ne smatra se primitak od druge samostalne djelatnosti po osnovi prava na isporučeno djelo koje, prema propisima o autorskom pravu, ima svojstvo autorskog djela, ili, prema propisima o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, svojstvo umjetničkog djela.

Članak 10.

Osnovica za obracun doprinosa iz osnovice obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 8. ovoga Zakona jest svaki pojedinačni primitak, koji je posrednik pri zapošljavanju naplatio za rad učenika i redovitog studenta.

Članak 11.

Mjesečna osnovica za obracun doprinosa na osnovicu obvezniku doprinosa iz članka 4. točke 9. ovoga Zakona jest umnožak prosječne plaće i koeficijenta 0,65.

Članak 24.

(1) Mjesečna osnovica za obracun doprinosa obvezniku doprinosa kojemu osnovica nije propisana člancima od 5. do 23. ovoga Zakona jest najniža mjesečna osnovica.

(2) Kada je razdoblje obracunavanja kraće od mjesec dana a osnovica doprinosa propisana je u mjesečnom iznosu, osnovica za taj mjesec utvrđuje se razmjerno broju dana za koje postoji obveza obracunavanja doprinosa u odnosu na propisanu mjesečnu osnovicu tog obveznika.

Članak 25.

(1) Najniža mjesečna osnovica za obracun doprinosa umnožak je prosječne plaće i koeficijenta 0,35.

(2) Najniža mjesečna osnovica iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se kada se

doprinos obračunava prema osnovici – razlici plaće te prema osnovicama iz članka 9., 10. i 23. ovoga Zakona.

Članak 29.

(1) Prema osnovici iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona obračunava se doprinos iz osnovice po stopi 20,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti.

(2) Osiguraniku mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje prema osnovici iz stavka 1. ovoga članka obračunavaju se doprinosi iz osnovice po stopama:

1. 15,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Članak 30.

Prema osnovici iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 15,00% za osnovno zdravstveno osiguranje,
2. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti,
3. 1,70% za zapošljavanje.

Članak 34.

Prema osnovici iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 15,00% za osnovno zdravstveno osiguranje,
2. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti,
3. 10,00% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu,
4. 1,70% za zapošljavanje.

Članak 36.

Prema osnovici iz članka 10. ovoga Zakona obračunava se doprinos iz osnovice po stopi 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za prava u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Članak 40.

(1) Prema osnovici iz članka 15. točka 1. ovoga Zakona, obračunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 10,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 7,50% za osnovno zdravstveno osiguranje,
3. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

(2) Osiguraniku mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje prema osnovici iz stavka 1. ovoga članka obračunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. 7,50% za osnovno zdravstveno osiguranje,
4. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i

profesionalne bolesti.

(3) Prema osnovici iz clanka 15. tocke 2. i 3. ovoga Zakona obracunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 20,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 15,00% za osnovno zdravstveno osiguranje,
3. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slucaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

(4) Osiguraniku mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje prema osnovici iz stavka 3. ovoga clanka obracunavaju se doprinosi na osnovicu po stopama:

1. 15,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. 15,00% za osnovno zdravstveno osiguranje,
4. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slucaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Clanak 50.

Obveznik obracunavanja doprinosa iz clanka 4. tocke 22.2. ovoga Zakona obracunava doprinos na osnovicu, prema najnižoj mjesečnoj osnovici, obvezniku doprinosa iz clanka 4. tocke 17.3. ovoga Zakona po stopi 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za prava u slucaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Clanak 51.

(1) Obveznik obracunavanja doprinosa iz clanka 4. tocke 20.2. ovoga Zakona obracunava doprinose na osnovicu, prema najnižoj mjesečnoj osnovici, obvezniku doprinosa iz clanka 4. tocke 17.6. ovoga Zakona, po stopama:

1. 15,00% za osnovno zdravstveno osiguranje,
2. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slucaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

(2) Obveznik obracunavanja doprinosa iz clanka 4. tocke 22.2. ovoga Zakona obracunava doprinose na osnovicu, prema najnižoj mjesečnoj osnovici, obvezniku doprinosa iz clanka 4. tocke 17.6. ovoga Zakona, po stopi 20,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti.

(3) Za osiguranika mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje obveznik iz stavka 2. ovoga clanka obracunava doprinose po stopama:

1. 15,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Clanak 52.

Obveznik obracunavanja doprinosa iz clanka 4. tocke 18. ovoga Zakona obracunava doprinose na osnovicu, prema najnižoj mjesečnoj osnovici, po stopama:

1. 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za prava u slucaju ozljede na radu i profesionalne bolesti,
2. 15,00% za osnovno zdravstveno osiguranje.

Clanak 53.

Obveznik obračunavanja doprinosa iz članka 4. točke 19. ovoga Zakona obračunava doprinos na osnovicu prema najnižoj mjesečnoj osnovici, za osiguranika mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, po stopi 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Članak 60.

Obveznik obračunavanja doprinosa iz članka 4. točke 37. i 39. ovoga Zakona obračunava doprinose na osnovicu, prema najnižoj mjesečnoj osnovici, obvezniku doprinosa i obvezniku plaćanja doprinosa iz članka 4. točke 17.3. ovoga Zakona po stopama:

1. 5,00% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti,
2. 0,50% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

IX. OSLOBOĐENJA PLAGANJA DOPRINOSA I MIROVANJE OBVEZE

Članak 62.

(1) Poslodavac koji zaposli radnika na način i pod uvjetima uređenim člankom 38. stavkom 1. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji godinu se dana od dana zaposlenja toga radnika oslobada od plaćanja doprinosa koji se obračunavaju na osnovicu.

(2) Poslodavac koji je registriran za zapošljavanje invalida oslobada se od plaćanja doprinosa na osnovicu kod njega zaposlene invalidne osobe, čija je invalidnost utvrđena na temelju propisa o mirovinskom osiguranju i socijalnoj skrbi.

(3) Iznimno od odredaba stavka 1. i 2. ovoga članka, poslodavac nije oslobođen od plaćanja doprinosa koji se obračunavaju na osnovicu sukladno članku 61. ovoga Zakona.

Članak 63.

Obveznik doprinosa koji obavlja djelatnost u državi s kojom Republika Hrvatska nema zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, ili je međudržavnim ugovorom drugacije određeno, može biti oslobođen plaćanja posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu ako dokaže da je zdravstvenu zaštitu u inozemstvu osigurao kod stranog nositelja zdravstvenog osiguranja. Oslobođenje se utvrđuje rješenjem.

Članak 64.

(1) Obvezniku doprinosa kojemu je obveza utvrđena rješenjem, u razdoblju u kojemu koristi naknadu plaće iz članka 23. ovoga Zakona miruje obveza doprinosa, ako ovim Zakonom nije drugacije određeno.

(2) Poslodavac koji, prema propisima o zdravstvenom osiguranju, osiguraniku, umjesto Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, privremeno isplaćuje naknadu plaće, ne obračunava doprinose prema osnovici iz članka 23. ovoga Zakona.

Članak 66.

(1) Doprinosi po stopama iz članka 29., 30., 33., 34., 38. i 61. ovoga Zakona obračunavaju se pri obračunu plaće, razlike plaće, odnosno poduzetnicke plaće.

(2) Ako obveznik obračunavanja doprinosa iz stavka 1. ovoga članka ne isplati ili ne isplati u cijelosti placu ili poduzetniku placu za prethodni mjesec u mjesecu u kojem je dospjela isplata place, dužan je obračunati doprinose prema iznosu dospjele a ne isplacene place do zadnjeg dana mjeseca u kojem je dospjela isplata place.

Članak 67.

(1) Doprinosi po stopama iz članka 31., 32., 39., 56. i 59. ovoga Zakona obračunavaju se do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) U roku iz stavka 1. ovoga članka obračunavaju se i doprinosi prema članku 47., 49. – 53. i 60. ovoga Zakona.

Članak 68.

Doprinosi po stopama iz članka 35. i 36. ovoga Zakona obračunavaju se prije isplate primitka osiguraniku.

Članak 70.

Doprinosi po stopama iz članka 37., 40. – 45., 54., 55., 57. i 58. ovoga Zakona obračunavaju se rješenjem.

Članak 71.

(1) Doprinosi obračunani sukladno članku 66. stavku 1. ovoga Zakona dopijevaju na naplatu istodobno s isplatom place, razlike place odnosno poduzetnicke place.

(2) Doprinosi obračunani sukladno članku 66. stavku 2. ovoga Zakona dopijevaju na naplatu najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je placa dospjela za isplatu.

Članak 76.

(1) Osiguraniku se prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, te osiguranja za slučaj nezaposlenosti ne mogu umanjiti ni ukinuti u slučaju da obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa nije obračunao, odnosno uplatio ili djelomično uplatio dospjele doprinose, sukladno odredbama članka 71., 72. i 74. ovoga Zakona, ako posebnim zakonom nije drukcije uređeno.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na osiguranika koji doprinose obračunava i plaća prema poduzetničkoj placi.

XIV. OBVEZE IZVJEŠĆIVANJA

Članak 78.

Obveznik obračunavanja doprinosa prema članku 66. stavku 1. i 2., članku 67. stavku 1. i 2. te članku 68. i 69. ovoga Zakona dužan je o iznosu osnovice, vrsti i iznosu utvrđenih doprinosa te o obvezniku doprinosa i plaćanja doprinosa izvijestiti Središnji registar osiguranika sukladno propisima o prikupljanju podataka po osiguranicima o obveznim doprinosima, porezu na dohodak i prirezu porezu na dohodak te Poreznu upravu sukladno propisima o porezu na dohodak.

Članak 79.

Središnji registar osiguranika dužan je podatke o iznosu osnovice, vrsti i iznosu doprinosa

te obvezniku plaćanja doprinosa, prikupljene sukladno članku 78. ovoga Zakona, dostaviti Poreznoj upravi.

Članak 80.

(1) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Središnji registar osiguranika i Porezna uprava dužni su međusobno razmjenjivati podatke o osiguranicima, obveznicima doprinosa te obveznicima obracunanjanja i plaćanja doprinosa, osnovicama, iznosima zaduženih i naplaćenih doprinosa, te druge podatke koji se koriste za službene potrebe.

(2) Način razmjene podataka iz stavka 1. ovoga članka uređuje se ugovorom o razmjeni podataka.

Članak 81.

(1) Banka koja vodi račun obveznika plaćanja doprinosa dužna je, u slučaju kada istovremeno s isplatom plaće, poduzetnicke plaće ili primitaka prema odredbama članka 71. stavka 1. i članka 73. ovoga Zakona nisu uplaćeni obvezni doprinosi, o tome obavijestiti ispostavu Porezne uprave nadležnu prema sjedištu obveznika plaćanja doprinosa u roku od osam dana od dana isplate plaće, poduzetnicke plaće ili primitaka.

(2) Obveznik plaćanja doprinosa može banci, koja vodi njegov račun, izdati trajni nalog za prijenos sredstava na teret njegova računa određenog za izvršenje naloga za plaćanje zakonskih obveza i javnih prihoda, a u korist uplatnih računa za plaćanje obveznih doprinosa.

(3) Središnji registar osiguranika dužan je u roku od 30 dana od dana dospijeca za uplatu doprinosa, koji su obracunani prema placi ili primitku, obavijestiti osiguranika ako obracunani doprinosi nisu uplaćeni u njegovo ime.

Članak 82.

(1) Pravo na obracunanjanje doprinosa, pokretanje prekršajnog postupka, naplatu doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novcanih kazni, te pravo obveznika na povrat doprinosa plaćenih bez pravne osnove i više uplaćenog iznosa doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novcane kazne zastarijeva istekom pet godina od dana kada je zastara počela teći.

(2) Zastara prava počinje teći:

1. na obracunanjanje doprinosa i kamata – nakon isteka kalendarske godine u kojoj je trebalo obracunati doprinose i kamate;

2. na pokretanje prekršajnog postupka – nakon isteka kalendarske godine u kojoj je počinjen prekršaj;

3. na naplatu doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novcanih kazni – nakon isteka kalendarske godine u kojoj je obveznik sam obracunao obvezu ili u kojoj je tijelo nadležno za obracunanjanje doprinosa utvrdilo obvezu, kamate, troškove ovrhe i novcanu kaznu;

4. na povrat više plaćenog iznosa doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novcanih kazni – nakon isteka kalendarske godine u kojoj je obveznik stekao pravo na povrat.

(3) Tijek zastare prekida se svakom službenom radnjom tijela nadležnog za obracunanjanje i naplatu doprinosa usmjerenom na obracunanjanje ili naplatu doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novcanih kazni, koja je dostavljena na znanje obvezniku doprinosa.

(4) Tijek zastare prekida se svakom radnjom obveznika doprinosa dostavljenom na znanje tijelu nadležnom za obracunanjanje i naplatu doprinosa, koja je poduzeta radi ostvarenja prava na povrat doprinosa naplaćenih bez pravne osnove ili više plaćenih doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novcanih kazni.

(5) Nakon poduzimanja radnji iz stavka 3. i 4. ovoga članka, rok zastare počinje ponovno teći

(6) Apsolutni rok zastare prava na obračunavanje doprinosa i kamata, na pokretanje prekršajnog postupka, naplatu doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni, te prava obveznika na povrat doprinosa plaćenih bez pravne osnove i više plaćenih iznosa doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni nastupa deset godina nakon dana kada je zastara počela prvi put teći.

(7) Na pitanja zastare potraživanja doprinosa koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima.

Članak 83.

(1) Rješenje o mjesečnom iznosu osnovice i doprinosa, sukladno članku 70. ovoga Zakona, donosi Porezna uprava na temelju podatka o stjecanju svojstva osiguranika što ga utvrđuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, rješenje o mjesečnom iznosu osnovice i doprinosa prema stopi iz članka 58. ovoga Zakona donosi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Rješenje se dostavlja Poreznoj upravi.

(3) Rješenje o oslobodenju od plaćanja dodatnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu, prema članku 63. ovoga Zakona, donosi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

(4) Porezna uprava i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje dužni su o iznosu osnovice, vrsti te iznosu doprinosa utvrđenih rješenjem iz stavka 1. – 3. ovoga članka izvijestiti Središnji registar osiguranika sukladno propisima o prikupljanju podataka po osiguranicima o obveznim doprinosima, porezu na dohodak i prirezu porezu na dohodak.

Članak 84.

(1) Obrazac izvješća prema članku 78. i rješenje prema članku 83. ovoga Zakona vjerodostojne su isprave za evidentiranje nastanka obveze i vjerodostojne ovršne isprave.

(2) Vjerodostojna isprava za evidentiranje nastanka obveze doprinosa i vjerodostojna ovršna isprava jest i rješenje doneseno na temelju nalaza iz zapisnika o nadzoru koji obavlja Porezna uprava te nadzoru koji obavljaju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje na temelju propisa iz obveznog mirovinskog i zdravstvenog osiguranja.

Članak 85.

(1) Doprinosi iz članka 2. stavka 1. točke 1., 3. i 4. ovoga Zakona uplaćuju se u korist jedinstvenog racuna državne riznice pozivom na brojcanu oznaku (šifru) propisanu naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba, koju donosi ministar financija.

(2) Doprinosi iz članka 2. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona uplaćuju se u korist uplatnog racuna doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje Središnjeg registra osiguranika pozivom na brojcanu oznaku (šifru) propisanu naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba, koju donosi ministar financija.

Članak 86.

Postupak naplate, obračunavanja i plaćanja kamata u slučaju neplaćanja doprinosa u propisanim rokovima, postupak povrata iznosa doprinosa plaćenih bez pravne osnove, jamstva, nadzora zakonitosti obračunavanja i plaćanja, žalbeni postupak, otpis nenaplativih iznosa doprinosa i odgoda plaćanja provodi se na način propisan Opcim poreznim zakonom.

Članak 87.

(1) Doprinosi se obračunavaju prema propisima koji vrijede u vrijeme nastanka obveze za plaćanje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka prema osnovicama koje se odnose na razdoblje do zaključno, 31. prosinca 2002. doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu prema propisima koji su vrijedili do 31. prosinca 2002.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, osiguranicima koji su sami obveznici plaćanja doprinosa, a to im je svojstvo utvrđeno za razdoblje koje prethodi godini u kojoj je pokrenut postupak za utvrđivanje svojstva osiguranika, doprinos za mirovinsko osiguranje i zdravstveno osiguranje obračunava se prema osnovici i stopi doprinosa propisanoj za godinu u kojoj je postupak pokrenut.

Članak 88.

Službene i druge osobe koje su uključene u postupak evidentiranja, naplate, nadzora i prikupljanja podataka u svezi s doprinosima dužne su čuvati tajnost podataka sukladno odredbama Općega poreznog zakona i Zakona o tajnosti podataka.

Članak 89.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. poslodavac – ako ne obračuna doprinose pri obračunu plaće a najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je plaća dospjela za isplatu (članak 66. stavak 1. i 2.),

2. obveznik fizička osoba koja od samostalne djelatnosti plaća porez na dobit umjesto poreza na dohodak i trgovac pojedinac – ako ne obračuna doprinose pri obračunu poduzetnicke plaće, a najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je poduzetnicka plaća dospjela za isplatu (članak 66. stavak 1. i 2.),

3. poslodavac i druga osoba koja je dužna obračunati doprinose – ako doprinose ne obračuna do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec (članak 67. stavak 1.),

4. isplatitelj primitka od druge samostalne djelatnosti ili od povremenog nesamostalnog rada te od primitka za rad učenika i studenta – ako ne obračuna doprinose prije isplate primitka osiguraniku (članak 68. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. poslodavac – ako ne uplati doprinose istodobno s isplatom plaće, a najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je plaća dospjela za isplatu (članak 71.),

2. obveznik fizička osoba koja od samostalne djelatnosti plaća porez na dobit umjesto poreza na dohodak i trgovac pojedinac – ako ne uplati doprinose istodobno s isplatom poduzetnicke plaće, a najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je poduzetnicka plaća dospjela za isplatu (članak 71.),

3. poslodavac i druga osoba koja doprinos obračunava sukladno članku 67. stavak 1. ovoga Zakona – ako ne uplati doprinose do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec (članak

72.),

4. isplatitelj primitka od druge samostalne djelatnosti ili od povremenog nesamostalnog rada i od primitka za rad učenika i studenta – ako ne uplati doprinose prije isplate, a najkasnije istodobno s isplatom primitka (članak 73.),

5. banka koja vodi račun obveznika plaćanja doprinosa – ako u propisanom roku nije obavijestila nadležnu ispostavu Porezne uprave o isplati plaće, poduzetnicke plaće ili primitaka prema kojima nisu, istovremeno s isplatom, plaćeni obvezni doprinosi (članak 81. stavak 1.).

(4) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj dužnik doprinosa, osiguranik koji sam za sebe plaća doprinose obracunane rješenjem – ako dospjele doprinose ne uplati u propisanom roku (članak 75.).

Članak 96.

(1) Ministar financija će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis kojim će se urediti pitanja iz članka 27. i članka 78. stavka 2. te druga pitanja vezana uz provedbu ovoga Zakona.

(2) Ministar financija objavljuje do 30. studenoga tekuće godine, za sljedeću kalendarsku godinu, iznose osnovica za obracun doprinosa u mjesečnom iznosu koje su propisane kao umnožak prosječne plaće i koeficijenta te iznose najniže mjesečne osnovice, najviše mjesečne osnovice i najviše godišnje osnovice za obracunavanje doprinosa.

(3) Izuzetno od odredbe stavka 2. ovoga članka, ministar financija objavljuje do 31. prosinca 2002. iznose osnovica za obracun doprinosa u mjesečnom iznosu koje su propisane kao umnožak prosječne plaće i koeficijenta te iznose najniže mjesečne osnovice, najviše mjesečne osnovice i najniže godišnje osnovice za obracunavanje doprinosa za 2003. godinu.

Članak 97.

Do donošenja rješenja iz članka 70. ovoga Zakona, obveznici plaćaju predujam doprinosa u mjesečnom iznosu jednakom iznosu doprinosa za mjesec prosinac 2002. godine.

PRILOG 1.

Usporedni podaci o osnovici i iznosu doprinosa obveznika koji obavljaju registriranu djelatnost uz radni odnos, uz osiguranje po nekoj drugoj osnovi ili uz korištenje prava na mirovinu¹

	PREMA DOHOTKU ²	PREMA PROPISANOJ OSNOVICI ³				RAZLIKA
		POLJO-PRIVREDA	OBRT	SLOBODNO ZANIMANJE	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6 (3+4+5)	7 (2-6)
Broj obveznika	9,000 ⁴	1.248	11.577	345	13.170	
Iznos osnovice⁵	150.000.000	39.761.280	479.496.186	24.181.740	543.439.206	2.035.854
Iznos doprinosa:						
za mirovinsko osiguranje	30.000.000	7.952.256	95.899.236	4.836.348	108.687.840	305.378
za osnovno zdravstveno osiguranje	22.500.000	5.964.192	71.924.427	3.627.261	81.515.880	305.378
U K U P N O	52.500.000	13.916.448	167.823.653	8.463.609	190.203.720	137.703.720⁶

¹ Iznosi u kunama (bez lipa)

² Podaci se odnose na sve osobe koje obavljaju djelatnost uz radni odnos, uz osiguranje po nekoj drugoj osnovi ili uz korištenje mirovine, a dohodak (osnovica za obracun doprinosa) jest razlika između primitaka i izdataka utvrđenih na temelju poslovnih knjiga sukladno Zakonu o porezu na dohodak.

³ Osnovica je bila propisana (prije donošenja Uredbe) kao umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,50 (za djelatnost poljoprivrede), 0,65 (za djelatnost obrta) ili 1,1 (za djelatnost slobodnog zanimanja)

⁴ Broj obveznika je manji jer u slučaju gubitka od djelatnosti nema osnovice niti obveze doprinosa

⁵ Osnovica na razini godine (12 mjeseci)

⁶ Iznos rasterećenja obveznika doprinosa

PRILOG 2.

Usporedni podaci o iznosu doprinosa za osiguranje samostalnih umjetnika kojima se sredstva za plaćanje doprinosa osiguravaju na teret državnog proračuna⁷

O P I S I VRSTA DOPRINOSA	DOPRINOSI DO 31. 12. 2002. ⁸			STOPA	DOPRINOSI PREMA UREDBI ⁹		DOPRINOSI PRIJE UREDBE ¹⁰		RAZLIKA ¹¹
	STOPA	PO OSOBI	UKUPNO		PO OSOBI	UKUPNO	PO OSOBI	UKUPNO	
1	2	3	4 (3x1374)	5	6	7 (6 x 1.374)	8	9 (8 x 1.374)	10 (7 -9)
Broj osiguranih osoba: 1374¹²									
- za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	14,50 %	9.985	13.720.654	15,0%	12.042	16.545.708	3.512	4.825.872	11.719.835,28
- za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	5,00%	3.443	4.731.231	5,0%	4.014	5.515.236	1.170	1.608.734	3.906.501,84
- za osnovno zdravstveno osiguranje	16,00%	9.791	13.452.218	15,0%	12.042	16.545.708	3.512	4.825.872	11.719.835,28
- posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu ili prof. bolesti	0,47%	287	395.217	0,5%	401	551.523	117	160.922	390.600,72
UKUPNO	35,97%	23.508	32.299.321	35,5%	28.499	39.158.175	8.312	11.421.402	27.736.773,12

⁷ Iznosi u kunama (bez lipa)

⁸ Mjesečna osnovica od 31. 12. 2004. godine za mirovinsko osiguranje iznosila je 5.739,00 kuna, a mjesečna osnovica za doprinos za zdravstveno osiguranje (osnovni i posebni) iznosila je 5.099,60 kuna

⁹ Prema Uredbi, od 1. 1. 2004. mjesečna osnovica jest umnožak iznosa prosječne plaće (5.575,00 kuna) i koeficijenta 1,2, odnosno 6.690,00 kuna.

¹⁰ Prije donošenja Uredbe (do 31. 12. 2003.) mjesečna osnovica bila je umnožak iznosa prosječne plaće (5.575,00 kuna) i koeficijenta 0,35, odnosno 1.951,25 kuna

¹¹ Razlika se odnosi na povećanje proračunskog opterećenja nakon stupanja na snagu Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja

¹² Broj osiguranika odnosi se na broj samostalnih umjetnika kojima se sredstva za plaćanje doprinosa osiguravaju u Državnom proračunu za 2004. godinu

PRILOG 3.

Usporedni podaci o osnovici i iznosu doprinosa s osnove naknada športskim sucima i delegatima za obavljanje službenih obveza na natjecanjima amaterskih športskih klubova¹³

OPIS I VRSTA DOPRINOSA	OSNOVICA ¹⁴	OBRACUN PO SADAŠNJIM PRAVILIMA		OBRACUN PO NOVOM (PRIJEDLOG)		RAZLIKA
		STOPA	IZNOS	STOPA	IZNOS	
1	2	3	4 (2x3)	5	6	7 (4-6)
Broj sudaca i delegata 2.000						
Ukupni primitak – naknada 20.000.000						
1. DOPRINOS NA OSNOVICU	15.000.000					
1.1. osnovni za zdravstveno osiguranje		15%	2.250.000			2.250.000
2. DOPRINOSI IZ OSNOVICE	15.000.000					
2.1. za mirovinsko osiguranje		20%	3.000.000			3.000.000
3. U K U P N O DOPRINOS NA OSNOVICU I DOPRINOS IZ OSNOVICE			5.250.000			5.250.000

¹³ Iznosi u kunama (bez lipa)

¹⁴ Osnovica za obracun doprinosa je razlika između primitka – naknade i izdatka (25%) sukladno Zakonu o porezu na dohodak

PRILOG 4.

Usporedni podaci o iznosu doprinosa iz primitaka učenika i studenata za rad preko posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata¹⁵

O P I S I VRSTA DOPRINOSA	OSNOVICA ¹⁶	PREMA VAŽEĆOJ STOPI		PREMA PREDLOŽENIM STOPAMA		RAZLIKA
		STOPA	IZNOS	STOPA	IZNOS	
1	2	3	4	5	6	7 (6-4)
Broj učenika i studenata: 21.000						
doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za prava u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti	800.000.000	5.00%	40.000.000	5.00%	40.000.000	
posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti	800.000.000			0,50%	4.000.000	4.000.000
UKUPNO		5.00%	40.000.000	5,50%	44.000.000	4.000.000¹⁷

¹⁵ Iznosi u kunama (bez lipa)

¹⁶ Podaci na osnovi ukupnog iznosa primitaka za rad preko posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata u prvih šest mjeseci 2004. godine

¹⁷ Povećanje prihoda od doprinosa

PRILOG 5.

Usporedni podaci o iznosu posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti obveznika koji su osigurani po osnovi poljoprivrede, a ne placaju porez na dohodak od te djelatnosti¹⁸

	OSNOVICA	poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti	
		STOPA	IZNOS
1	2	3	4 (2x3)
Broj osiguranika zdravstvenog osiguranja (poljoprivrednika koji ne placaju porez na dohodak): 40.000	1.070.000.000 ¹⁹	0,5%	5.352.000

¹⁸ Iznosi u kunama (bez lipa)

¹⁹ Osnovica za obracun doprinosa (na godišnjoj razini) umnožak je mjesečne osnovice koju čini iznos prosječne plate (5.575,00 kuna) i koeficijenta 0,4 odnosno 2.223,00 kune i broja osiguranika po osnovi poljoprivrede

PRILOG 6.

Rekapitulacija povećanja/smanjenja
prihoda državnog proračuna od doprinosa kao posljedica predloženih promjena

Vrsta doprinosa	Prihodi prije predloženih promjena	Očekivani prihodi	Razlika (povećanje /smanjenje prihoda)
1	2	3	4 (3-2)
Doprinosi utvrđeni po osnovi obavljanja druge djelatnosti (obrt uz radni odnos, poljoprivre da uz mirovinu i sl.)	190.203.720 ²⁰	52.500.000	-137.703.720 ²¹
Doprinosi za samostalne umjetnike kojima se sredstva za plaćanje doprinosa osiguravaju u državnom proračunu	11.421.402	39.158.175	27.736,773 ²²
Doprinosi utvrđeni po osnovi naknada športskim sucima i delegatima	5.250.000	0	-5.250.000
Doprinosi iz primitaka učenika i studenata za rad preko posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata	40.000.000	44.000.000	4.000.000
Doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti poljoprivrednika	5.352.000	0	- 5.352.000
UKUPNA RAZLIKA	253.227.122	96.058.175	-157.168.957²³

²⁰ Iznosi u kunama (bez lipa)

²¹ Iskazana razlika zapravo i ne postoji, jer se novi način utvrđivanja osnovice za tu skupinu obveznika, temeljem Uredbe, primjenjuje već i za 2003. godinu

²² Iskazana razlika zapravo i ne postoji, jer se novi način utvrđivanja osnovice za tu skupinu obveznika, temeljem Uredbe, primjenjuje već i za 2004. godinu

²³ Stvarna razlika između prihoda od doprinosa u 2004. i prihoda u 2005. (nakon izmjena i dopuna Zakona) iznosi – 6.602.000,00 kuna (smanjenje)